

Nr 7.

WARSZAWA
30 LIPCA 1937 R.

ROZKAZ WEWNĘTRZNY

DO KATOLICKIEGO DUCHOWIEŃSTWA WOJSKOWEGO
W POLSCE

USTAWY, ROZPORZĄDZENIA I DEKRETY PREZYDENTA RZECZYPOSPOLITEJ.

54.

DEKRET PREZYDENTA RZECZYPOSPOLITEJ

z dnia 12 marca 1937 r.

O SŁUŻBIE WOJSKOWEJ OFICERÓW.

(Dz. U. R. P. Nr 20/37, poz. 128).

Na podstawie art. 63 ust. (1) ustawy konstytucyjnej i dekretu Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 9 maja 1936 r. o sprawowaniu zwierzchnictwa nad siłami zbrojnymi i organizacji naczelných władz wojskowych w czasie pokoju (Dz. U. R. P. Nr 38, poz. 286) postanawiam co następuje:

CZĘŚĆ I.

PRZEPISY WSPÓLNE DLA OFICERÓW WOJSKA I MARYNARKI WOJENNEJ.

Rozdział I.

Przepisy ogólne.

Art. 1. Siły zbrojne stoją na straży bezpieczeństwa i praw zwierzchniczych Rzeczypospolitej Polskiej. Wskrzeszone nie-

złomną wolą Wodza Narodu, Pierwszego Marszałka Polski Józefa Piłsudskiego, oraz wysiłkiem i ofiarą najlepszych synów Ojczyzny mają wcielać w życie Jego wskazania i cnoty rycerskie.

Art. 2. § 1. Oficerowie tworzą korpus oficerski sił zbrojnych.

§ 2. Korpus oficerski sił zbrojnych składa się z korpusów osobowych wojska i marynarki wojennej.

§ 3. W skład korpusów osobowych wchodzi:

a) w wojsku: korpus osobowy generałów, poszczególne korpusy osobowe oficerów broni, korpus osobowy oficerów taborowych, korpus osobowy oficerów żandarmerii oraz poszczególne korpusy osobowe oficerów służb;

b) w marynarce wojennej: poszczególne korpusy osobowe oficerów broni i korpus osobowy oficerów służb.

§ 4. W skład korpusu oficerskiego wojska i marynarki wojennej wchodzi również duchowieństwo wojskowe, którego prawa i obowiązki określi osobny dekret Prezydenta Rzeczypospolitej.

Art. 3. Oficer jest żołnierzem obywatelem, na którym spoczywa szczególny obowiązek bronięcia Ojczyzny i gotowości oddania każdej chwili życia w jej służbie. Powinien on służyć za wzór miłości Ojczyzny i honoru, pełnić zawsze wiernie, ideowo i sumiennie służbę dla państwa, być sprawiedliwym i dbałym dowódcą, opiekunem i wychowawcą, posłusznym i oddanym podwładnym, szczerym i dobrym kolegą.

Art. 4. § 1. Oficerem może być nieposzlakowany obywatel państwa polskiego, którego wierność dla Rzeczypospolitej Polskiej nie ulega wątpliwości, a który posiada odpowiednie kwalifikacje moralne i fachowe oraz odpowiada warunkom określonym w niniejszym dekrete.

§ 2. Osoby nie będące obywatelami państwa polskiego można wyjątkowo mianować oficerami w stopniach honorowych bądź też przyjmować do służby w wojsku i marynarce wojennej w charakterze oficerów kontraktowych.

§ 3. Osoby, które uzyskały stopnie oficerskie w sposób określony w § 2, nie nabywają przez to obywatelstwa polskiego.

Art. 5. Zdolność fizyczną i psychiczną oficerów do pełnienia służby oceniają wojskowo-lekarskie komisje rewizyjne. Zasady badania i oceny stopnia zdolności oraz tryb postępowania wojskowo-lekarskich komisji rewizyjnych określa Minister Spraw Wojskowych.

R o z d z i a ł II.

Stosunek do służby wojskowej, tytuły i stopnie oficerów.

Art. 6. Ze względu na stosunek do służby wojskowej ustanawia się następujący podział oficerów:

- a) oficerowie służby stałej,
- b) oficerowie stanu spoczynku,
- c) oficerowie rezerwy,
- d) oficerowie pospolitego ruszenia,
- e) oficerowie na czas wojny,
- f) oficerowie w stopniach honorowych,
- g) oficerowie kontraktowi.

Art. 7. § 1. Tytułem oficera jest jego stopień, przy czym oficerowie do stopnia pułkownika włącznie, którzy uzyskali dyplom ukończenia Wyższej Szkoły Wojennej, używają w tytule wyrazu „dyplomowany”.

§ 2. Sposób używania przez oficerów posiadanych stopni naukowych lub szczególnych tytułów związanych z wykonywaniem służby wojskowej, jak również określania w tytule przynależności do korpusu osobowego, ustali Minister Spraw Wojskowych.

Art. 8. Ustanawia się następujące stopnie oficerskie oraz kolejność w ich nadawaniu:

w wojsku:	w marynarce wojennej:
	oficerowie młodszy:
podporucznik	podporucznik marynarki
porucznik	porucznik marynarki

oficerowie sztabowi:

major	komandor podporucznik
podpułkownik	komandor-porucznik
pułkownik	komandor
generałowie:	admiralowie:
generał brygady	kontr-admirał
generał dywizji	wice-admirał
generał broni	admirał
marszałek Polski	—

Art. 9. § 1. Stopnie oficerskie nadaje się przez mianowanie z wyjątkiem stopni oficerów kontraktowych.

§ 2. Mianowanie oficera nastąpić może tylko na stopień bezpośrednio wyższy od stopnia posiadanego, z wyjątkiem mianowania na stopień marszałka Polski.

§ 3. Ustanawia się w czasie pokoju jako datę ogłoszenia mianowania na wyższe stopnie oficerów służby stałej, z wyjątkiem oficerów mianowanych w związku z przeniesieniem w stan spoczynku, dzień 19 marca danego roku.

§ 4. Zarządzenie o mianowaniu oficerów służby stałej zawiera datę mianowania.

Art. 10. § 1. Każdy oficer ma w swym stopniu i korpusie osobowym starszeństwo określone datą i kolejnością.

§ 2. Data starszeństwa może być wcześniejsza od daty mianowania.

§ 3. Datę starszeństwa można zmienić na późniejszą jedynie w przypadku mianowania oficera rezerwy oficerem służby stałej.

§ 4. Przy mianowaniu na każdy stopień wydaje się oficerowi dokument zawierający stopień, na który mianowanie nastąpiło, datę starszeństwa oraz kolejność w starszeństwie.

Art. 11. § 1. Oficerów służby stałej, stanu spoczynku, rezerwy, pospolitego ruszenia oraz oficerów w stopniach honorowych mianuje na poszczególne stopnie do stopnia generała broni (admirala):

- a) w czasie pokoju — Prezydent Rzeczypospolitej, na wniosek Ministra Spraw Wojskowych,
- b) w czasie wojny — Naczelnny Wódz.

§ 2. Oficera na stopień marszałka Polski mianuje Prezydent Rzeczypospolitej za wyjątkowe zasługi w obronie Ojczyzny.

§ 3. Oficerów na czas wojny mianuje Naczelny Wódz.

§ 4. Generalnemu Inspektorowi Sił Zbrojnych służy prawo stawiania Ministrowi Spraw Wojskowych wiążących postulatów co do:

- a) określania zasad w zakresie mianowań na poszczególne stopnie;
- b) mianowania poszczególnych oficerów na stopień pułkownika (komandora) i stopnie wyższe.

Art. 12. § 1. Mianowanie oficerów na wyższe stopnie w czasie pokoju następuje z wyboru na podstawie posiadanych kwalifikacji i w miarę wolnych stanowisk, jeżeli dekret niniejszy nie stanowi inaczej, oraz na podstawie warunków określonych niniejszym dekretem.

§ 2. Sposób i zakres oraz warunki mianowania oficerów na poszczególne stopnie w czasie wojny, z wyjątkiem mianowania na stopień marszałka Polski, określi Naczelny Wódz.

§ 3. Kwalifikacje wymagane do mianowania na wyższe stopnie określają:

- a) w czasie pokoju — Minister Spraw Wojskowych,
- b) w czasie wojny — Naczelny Wódz.

Art. 13. § 1. Oficerowie służby stałej korpusów osobowych broni, z wyjątkiem grup technicznych, do stopnia majora (komandora-podporucznika) włącznie, jeżeli przez dwa lata zajmowali stanowisko, dla którego składami osobowymi przewidziany jest stopień wyższy niż posiadany ostatnio przez danego oficera, oraz odpowiadają warunkom wymaganym do mianowania, zostają bezpośrednio przed przeniesieniem w stan spoczynku mianowani na wyższy stopień.

§ 2. Przepis § 1 nie dotyczy poruczników i kapitanów (rotmistrzów) służby stałej przechodzących w stan spoczynku z powołaniem do państwowej służby cywilnej, służby samorządowej lub w przedsiębiorstwach państwowych.

§ 3. Oficerowie służby stałej nie objęci mianowaniem określonym w § 1 a przechodzący w stan spoczynku mogą być wyjątkowo mianowani na wyższy stopień, jeżeli prócz warun-

ków wymaganych do mianowania na podstawie niniejszego dekretu odpowiadają warunkom dodatkowym, które określa Minister Spraw Wojskowych.

§ 4. Mianowanie oficerów wymienionych w § 1 i 3 następuje niezależnie od istnienia wolnych stanowisk.

Art. 14. § 1. Mianowanie podporuczników służby stałej porucznikami odbywa się według starszeństwa po trzech latach służby, jeżeli dekret niniejszy nie stanowi inaczej.

§ 2. Przy mianowaniu określonym w § 1 mogą być pominięci podporucznicy, którzy nie odpowiadają wymaganiom kwalifikacyjnym albo byli karani w postępowaniu sądowym, honorowym lub dyscyplinarnym, przy czym powód pominięcia winien im być podany do wiadomości.

§ 3. Porucznicy służby stałej, którzy ukończyli wyższą szkołę wojskową, zostają mianowani kapitanami (rotmistrzami) przy najbliższych mianowaniach.

§ 4. Porucznicy służby stałej, którzy przesłużyli w stopniu oficerskim co najmniej dziesięć lat na stanowiskach liniowych, które określa Minister Spraw Wojskowych, a posiadają stopień porucznika od lat piętnastu oraz dodatnie opinie, zostają mianowani kapitanami (rotmistrzami) przy najbliższych mianowaniach.

Art. 15. Oficera, który zmarł lub utracił zdolność do służby wojskowej wśród okoliczności świadczących o jego wyjątkowych zasługach, można mianować na wyższy stopień niezależnie od istnienia innych warunków, wymaganych do mianowania na wyższy stopień.

Art. 16. § 1. Oficerem w stopniu podporucznika można mianować podoficera lub szeregowca zmarłego wskutek przyczyn związanych ze służbą wojskową wśród okoliczności świadczących o jego wyjątkowych zasługach.

§ 2. Oficerem w stopniu podporucznika jako oficera na czas wojny można mianować podoficera lub szeregowca posiadającego odpowiednie kwalifikacje moralne za czyn wyjątkowego męstwa na polu bitwy.

Art. 17. § 1. Mianowanie oficerem na czas wojny może nastąpić na jeden ze stopni wymienionych w niniejszym dekrecie

cie niezależnie od stosunku do służby wojskowej, przy czym warunki mianowania określa Naczelnny Wódz.

§ 2. Oficera na czas wojny, po zarządzeniu częściowej lub ogólnej demobilizacji, Prezydent Rzeczypospolitej na wniosek Ministra Spraw Wojskowych mianuje oficerem służby stałej, przenosi do rezerwy lub pospolitego ruszenia albo zwalnia od powszechnego obowiązku wojskowego, zależnie od przydatności służbowej, albo też przenosi go w stan spoczynku, jeżeli nabył prawo do zaopatrzenia emerytalnego.

§ 3. Mianowanie oficera na czas wojny oficerem służby stałej następuje za jego zgodą.

Art. 18. § 1. Warunki mianowania oficerów w stopniach honorowych ustali Prezydent Rzeczypospolitej.

§ 2. Warunki przyjmowania oficerów kontraktowych oraz ich obowiązki i prawa ustali Minister Spraw Wojskowych.

Art. 19. § 1. Oficera, przeciwko któremu wdrożono postępowanie karno-sądowe lub honorowe, nie można zasadniczo mianować na wyższy stopień do czasu prawomocnego ukończenia postępowania.

§ 2. W przypadkach jednak o mniejszym znaczeniu Minister Spraw Wojskowych w czasie pokoju a Naczelnny Wódz w czasie wojny może uznać, że wdrożenie postępowania karno-sądowego bądź honorowego nie stanowi przeszkody do mianowania oficera.

Art. 20. § 1. Oficera pozbawia się stopnia i skreśla z ewidencji oficerów z mocy samego prawa w przypadkach:

- a) skazania prawomocnym wyrokiem sądu wojskowego na karę dodatkową na czci: wydalenia z wojska lub marynarki wojennej albo wydalenia z korpusu oficerskiego;
- b) skazania prawomocnym wyrokiem sądu karnego powszechnego na karę pociągającą za sobą, w myśl przepisów kodeksu karnego wojskowego, wydalenie z wojska lub marynarki wojennej albo z korpusu oficerskiego;
- c) samowolnego opuszczenia swej jednostki bądź stanowiska służbowego lub pozostawiania poza nimi, albo nieuczynienia zadość powołaniu do służby wojskowej w terminie oznaczonym, jeżeli wdrożone z tego powodu postę-

powanie karno-sądowe zostało w myśl obowiązujących przepisów wskutek nieobecności oficera zawieszony;

- d) zatwierdzenia przez Prezydenta Rzeczypospolitej prawomocnego orzeczenia oficera sądu honorowego, orzekającego karę wykluczenia z korpusu oficera;
- e) utraty obywatelstwa polskiego.

§ 2. W razie ustania przyczyny, która w myśl § 1 pkt a), b), c) i d) spowodowała pozbawienie stopnia i skreślenie z ewidencji, oficer odzyskuje utracony stopień z mocy samego prawa i zostaje wpisany do ewidencji oficerów, przy czym w przypadkach wymienionych w § 1 pkt a), b) i c) odzyskanie stopnia następuje po uprzednim przeprowadzeniu postępowania honorowego, jeżeli sprawa wchodzi w zakres działania sądów honorowych.

§ 3. W razie ponownego nabycia obywatelstwa polskiego odzyskanie utraconego stopnia i wpisanie do ewidencji oficerów zależy od decyzji Ministra Spraw Wojskowych.

Art. 21. § 1. Oficera skreśla się z ewidencji oficerów w przypadkach:

- a) zwolnienia od powszechnego obowiązku wojskowego;
- b) uznania za zmarłego albo zaginionego na podstawie obowiązujących przepisów;
- c) śmierci.

§ 2. W razie ustania przyczyny, która w myśl § 1 lit. a) i b) spowodowała skreślenie, oficera wpisuje się do ewidencji oficerów.

R o z d z i a ł III.

Oficerowie służby stałej.

Art. 22. Oficera służby stałej, który odpowiada warunkom, ustalonym w niniejszym dekrete, można mianować aż do najwyższego stopnia.

Art. 23. Oficer służby stałej znajduje się:

- a) w stanie czynnym albo
- b) w stanie nieczynnym.

Art. 24. § 1. Oficer służby stałej w stanie czynnym otrzymuje przydział służbowy w wojsku lub marynarce wojennej jeżeli niniejszy dekret nie stanowi inaczej.

§ 2. Oficerów mianuje na stanowiska służbowe i zwalnia z nich:

- a) w czasie pokoju—Minister Spraw Wojskowych z wyjątkiem przypadków, w których osobne przepisy zastrzegają to prawo Prezydentowi Rzeczypospolitej;
- b) w czasie wojny — Naczelny Wódz albo upoważnione przez nich organa i przełożeni wojskowi.

§ 3. Generalnemu Inspektorowi Sił Zbrojnych przysługuje prawo stawiania postulatów w sprawie obsady stanowisk zastrzeżonych dekretem o sprawowaniu zwierzchnictwa nad siłami zbrojnymi.

Art. 25. Oficer służby stałej w stanie czynnym jest corocznie opiniowany w sposób i na zasadach określonych przez Ministra Spraw Wojskowych.

Art. 26. § 1. W razie wydania opinii stwierdzającej nieprzydatność oficera do służby stałej przełożony wydający tę opinię podaje jej treść do wiadomości opiniowanemu oficerowi, któremu służy w terminie siedmiu dni od dnia zawiadomienia prawo wniesienia w drodze służbowej do Ministra Spraw Wojskowych pisemnej prośby o zbadanie słuszności wydanej opinii.

§ 2. Oficera służby stałej, który w ciągu czterech następujących po sobie lat otrzymał dwukrotnie od dwóch jednocześnie opiniujących przełożonych opinię stwierdzającą jego nieprzydatność do służby, zwalnia się ze służby stałej.

Art. 27. § 1. Względem oficera służby stałej Minister Spraw Wojskowych może zarządzić na jego prośbę lub z urzędu postępowanie rewizyjno-lekarskie w celu zbadania zdolności do służby w stanie czynnym w przypadkach:

- a) uszkodzenia zdrowia powodującego trwałą niezdolność do służby stałej;
- b) niemożności pełnienia służby z powodu złego stanu zdrowia przez więcej niż sześć miesięcy w ciągu dwunastu miesięcy następujących po sobie albo przez więcej niż

dziesięć miesięcy w ciągu dwóch lat następujących po sobie;

- c) stwierdzenia nieprzydatności do służby stałej z powodu obniżenia zdolności psychicznych lub fizycznych.

§ 2. Związek przyczynowy między uszkodzeniem zdrowia lub obniżeniem zdolności psychicznych bądź fizycznych a służbą wojskową stwierdza Minister Spraw Wojskowych na podstawie orzeczenia wojskowo-lekarskiej komisji rewizyjnej i przebiegu służby oficera.

Art. 28. § 1. Oficera służby stałej w stanie czynnym przenosi Minister Spraw Wojskowych albo upoważnione przez niego organa w stan nieczynny w przypadkach:

- a) przyjęcia mandatu do izb ustawodawczych — na czas piastowania mandatu;
- b) przyjęcia urzędu ministra lub podsekretarza stanu (równorzędного) z wyjątkiem urzędu ministra lub wiceministra spraw wojskowych — na czas do trzech lat;
- c) powołania na stanowisko w państwowej służbie cywilnej, służbie samorządowej lub w przedsiębiorstwach państwowych — na czas do trzech lat;
- d) dostania się do niewoli lub zaginięcia na terenie działań wojennych.

§ 2. Oficera służby stałej w stanie czynnym może Minister Spraw Wojskowych albo upoważnione przez niego organa i władze przenieść na prośbę oficera w stan nieczynny do lat trzech z przyczyn osobistych oraz z powodu czasowej niezdolności do służby w stanie czynnym, stwierdzonej przez wojskowo-lekarską komisję rewizyjną.

§ 3. Uposażenie oficerów przeniesionych w stan nieczynny oraz zaliczanie czasu przebywania w stanie nieczynnym do wyśługi emerytalnej określają osobne przepisy.

§ 4. Czas pozostawania w stanie nieczynnym z przyczyn osobistych Minister Spraw Wojskowych może w wyjątkowych przypadkach zaliczyć do służby czynnej.

Art. 29. § 1. Oficer służby stałej w stanie nieczynnym wraca do służby w stanie czynnym bez osobnego powołania:

- a) po upływie czasu, na jaki został przeniesiony w stan nieczynny, z wyjątkiem przypadku pozostawania w niewoli lub zaginięcia na terenie działań wojennych;
- b) po zarządzeniu mobilizacji, z wyjątkiem przypadków:
  - piastowania mandatu do izb ustawodawczych,
  - pełnienia urzędu ministra lub podsekretarza stanu (równorzędnego),
  - przeniesienia w stan nieczynny wskutek czasowej niezdolności do służby.

§ 2. W przypadkach przeniesienia oficera w stan nieczynny na własną prośbę powołanie do służby w stanie czynnym może nastąpić z urzędu lub na prośbę przed upływem okresu czasu, na jaki nastąpiło przeniesienie.

Art. 30. § 1. Oficera służby stałej, który nabył prawo do zaopatrzenia emerytalnego, przenosi Minister Spraw Wojskowych w stan spoczynku w przypadkach:

1) osiągnięcia przez oficera wieku:

a) w korpusie generałów:

- generała brygady (kontradmirała) . . . . . 58 lat
- generała dywizji (wiceadmirała) . . . . . 60 „
- generała broni (admirała) . . . . . 62 „

b) w korpusach osobowych oficerów broni, z wyjątkiem grup technicznych tych korpusów:

- porucznika (porucznika marynarki) . . . . . 36 lat
- kapitana (rotmistrza, kapitana marynarki) . . . . . 42 „
- majora (komandora-podporucznika) . . . . . 48 „
- podpułkownika (komandora-porucznika) . . . . . 50 „
- pułkownika (komandora) . . . . . 52 „

c) w korpusach osobowych oficerów taborowych i żandarmerii oraz w korpusach osobowych oficerów służb i w grupach technicznych korpusów osobowych oficerów broni:

- porucznika i kapitana (porucznika marynarki, kapitana marynarki) . . . . . 48 lat
- majora (komandora-podporucznika) . . . . . 52 „
- podpułkownika (komandora-porucznika) . . . . . 54 „
- pułkownika (komandora) . . . . . 56 „

2) otrzymania dwukrotnie od dwóch jednocześnie opiniujących przełożonych w ciągu czterech następujących po sobie lat opinii stwierdzającej nieprzydatność oficera do służby stałej;

3) ponownego przyjęcia mandatu do nowowybranych izb ustawodawczych po co najmniej dziesięcioletnim piastowaniu tego mandatu w następujących po sobie kadencjach;

4) pełnienia nadal po upływie trzech lat, na które nastąpiło przeniesienie w stan nieczynny, urzędu ministra lub podsekretarza stanu (równorzędnego) albo pozostawania nadal w cywilnej służbie państwowej, służbie samorządowej lub w przedsiębiorstwach państwowych.

§ 2. Oficera służby stałej, który nabył prawo do zaopatrzenia emerytalnego, może Minister Spraw Wojskowych przenieść w stan spoczynku:

- a) w razie uzyskania pełnego wymiaru zaopatrzenia emerytalnego,
- b) w razie wydania przez wojskowo-lekarską komisję rewizyjną orzeczenia stwierdzającego niezdolność do służby stałej,
- c) na prośbę oficera — z chwilą nabycia prawa do zaopatrzenia emerytalnego.

Art. 31. § 1. Oficera służby stałej, który nie nabył prawa do zaopatrzenia emerytalnego, przenosi Prezydent Rzeczypospolitej na wniosek Ministra Spraw Wojskowych do rezerwy lub pospolitego ruszenia w przypadkach określonych w art. 30 § 1.

§ 2. Oficera służby stałej, który nie nabył prawa do zaopatrzenia emerytalnego, może Prezydent Rzeczypospolitej, na wniosek Ministra Spraw Wojskowych, przenieść do rezerwy lub pospolitego ruszenia:

- a) w razie wydania przez wojskowo-lekarską komisję rewizyjną orzeczenia stwierdzającego niezdolność do służby stałej, przy czym w razie stwierdzenia trwałej niezdolności do służby wojskowej następuje zwolnienie od powszechnego obowiązku wojskowego,
- b) na prośbę oficera.

Art. 32. Prezydent Rzeczypospolitej może na wniosek Ministra Spraw Wojskowych zatrzymać oficera w służbie stałej po osiągnięciu przez niego granicy wieku.

Art. 33. W stosunku do oficerów zajmujących stanowiska, których obsada jest zastrzeżona dekretem o sprawowaniu zwierzchnictwa nad siłami zbrojnymi Generalnemu Inspektorowi Sił Zbrojnych, obowiązuje Ministra Spraw Wojskowych poprzednie uzgadnianie z Generalnym Inspektorem Sił Zbrojnych w przypadkach:

- a) przeniesienia w stan spoczynku, do rezerwy i pospolitego ruszenia na podstawie art. 30 i 31,
- b) zatrzymania w służbie stałej na podstawie art. 32.

Art. 34. § 1. Poruczników i kapitanów (rotmistrzów) podlegających zwolnieniu z powodu osiągnięcia granicy wieku, określonej w art. 30 § 1 pkt 1 lit. b), powołuje się za ich zgodą z chwilą zwolnienia ze służby stałej do państwowej służby cywilnej, służby samorządowej lub w przedsiębiorstwach państwowych na stałe stanowiska, do których przywiązane jest uposażenie nie niższe od uposażenia zasadniczego tej grupy, która jest najbliższą uposażenia zasadniczego w miejscowościach poza stolicą, pobieranego ostatnio w służbie wojskowej.

§ 2. W celu przygotowania do objęcia stanowisk określonych w § 1 oficerów tych przydziela się w ostatnim roku ich służby na praktykę w odpowiednich działach państwowej służby cywilnej, służby samorządowej lub w przedsiębiorstwach państwowych na czas nie dłuższy niż sześć miesięcy.

§ 3. W przypadku określonym w § 1 oficer zostaje przeniesiony w stan spoczynku, do rezerwy lub pospolitego ruszenia, zależnie od nabytych praw, zachowując prawa dotyczące zaliczalności lat służby wojskowej do wysługi emerytalnej.

§ 4. W razie nienadawania się do danego działu państwowej służby cywilnej, służby samorządowej lub w przedsiębiorstwach państwowych zostaje oficer przedstawiony na wniosek instytucji, w której odbywa praktykę, komisji wyznaczonej przez Prezesa Rady Ministrów a złożonej z przedstawicieli: Prezesa Rady Ministrów jako przewodniczącego, Ministra Spraw Wojskowych oraz instytucji, w której oficer odbywa praktykę, jako członków w celu stwierdzenia, czy oficer

w ogóle nie nadaje się do służby, czy też nie nadaje się do służby tylko w danej instytucji. W zależności od orzeczenia komisji przenosi się oficera na praktykę do innego działu służby państwowej, samorządowej lub w przedsiębiorstwach państwowych albo w stan spoczynku, do rezerwy lub pospolitego ruszenia, zależnie od nabytych praw emerytalnych.

§ 5. Prezes Rady Ministrów na wniosek Ministra Spraw Wojskowych określa corocznie w poszczególnych działach cywilnej służby państwowej, służby samorządowej oraz w przedsiębiorstwach państwowych ilość odpowiednich stanowisk, na które mają być powołani oficerowie w ogólnej ilości około 1%, nie mniej jednak niż 0,75% stanu liczebnego wszystkich oficerów ustalonego składami osobowymi.

R o z d z i a ł I V .

Oficerowie stanu spoczynku, rezerwy i pospolitego ruszenia.

Art. 35. § 1. Oficera stanu spoczynku może Minister Spraw Wojskowych powoływać na ćwiczenia wojskowe.

§ 2. Powołanie na ćwiczenia może nastąpić do czasu osiągnięcia wieku:

- a) przez oficerów młodszych i starszych . . . . . 50 lat,
- b) przez oficerów sztabowych . . . . . 56 lat,
- c) przez generałów (admirałów) . . . . . 62 lat.

§ 3. Rodzaj i czas trwania ćwiczeń ustali Minister Spraw Wojskowych, przy czym jednak czas trwania ćwiczeń nie może przekraczać w ciągu dwóch następujących po sobie lat czterech tygodni.

§ 4. Po odbyciu ćwiczeń oficer jest każdorazowo opiniowany.

Art. 36. Oficera stanu spoczynku można mianować na wyższy stopień, przy czym warunki mianowania tych oficerów określa Minister Spraw Wojskowych.

Art. 37. Oficera stanu spoczynku może Minister Spraw Wojskowych powołać do służby czynnej jako oficera służby stałej:

1) na prośbę oficera — jeżeli oficer nie przekroczył granicy wieku ustalonej w art. 30 i w miarę wolnych stanowisk w składach osobowych oraz został uznany przez wojskowo-lekarską komisję rewizyjną za zdolnego do służby stałej;

2) z urzędu:

a) w przypadku potrzeby zwiększenia stanów liczebnych w korpusach osobowych oficerów oraz

b) w razie zarządzenia mobilizacji.

Art. 38. § 1. Oficera rezerwy, który odpowiada warunkom określonym w niniejszym dekrete, można mianować w czasie pokoju zasadniczo do stopnia kapitana (rotmistrza).

§ 2. Kapitana rezerwy (rotmistrza), który w czasie minionych działań wojennych wykazał odpowiednie przygotowanie i zdolności dowodzenia lub kierownicze, można mianować w czasie pokoju do stopnia majora (komandora-podporucznika).

Art. 39. § 1. Oficer rezerwy powołany w myśl obowiązujących przepisów na ćwiczenia jest każdorazowo opiniowany.

§ 2. W razie wydania opinii stwierdzającej nieprzydatność oficera rezerwy do służby wojskowej przełożony wydający tę opinię podaje jej treść do wiadomości opiniowanemu oficerowi, któremu służy w terminie siedmiu dni od dnia zawiadomienia prawo wniesienia w drodze służbowej do Ministra Spraw Wojskowych pisemnej prośby o zbadanie słuszności wydanej opinii.

§ 3. W razie otrzymania przez oficera rezerwy dwukrotnej opinii stwierdzającej jego nieprzydatność do służby wojskowej na stanowisku oficerskim Prezydent Rzeczypospolitej może, na wniosek Ministra Spraw Wojskowych, pozbawić go stopnia oficerskiego z jednoczesnym zaliczeniem do stanu szeregowców lub zwolnieniem od powszechnego obowiązku wojskowego w zależności od przyczyny, która spowodowała wydanie opinii niedostatecznej.

Art. 40. Szczególne obowiązki i prawa oficerów rezerwy i pospolitego ruszenia w zakresie pełnienia służby w rezerwie lub pospolitym ruszeniu, powołania do służby czynnej i jej pełnienia określają osobne przepisy.

Art. 41. § 1. Oficera rezerwy może Minister Spraw Wojskowych mianować oficerem służby stałej na jego prośbę, jeżeli oficer ma odpowiednie kwalifikacje oraz odpowiada warunkom określonym w niniejszym dekreście.

§ 2. Oficera rezerwy, który przed przeniesieniem do rezerwy był oficerem służby stałej, Minister Spraw Wojskowych może na jego prośbę mianować z powrotem oficerem służby stałej, jeżeli oficer:

- a) nie przekroczył wieku określonego w art. 30 § 1 pkt 1);
- b) został uznany przez wojskowo-lekarską komisję rewi-
zyjną za zdolnego do służby stałej i
- c) wykazał odpowiednie kwalifikacje po odbyciu próbnej
służby określonej przez Ministra Spraw Wojskowych.

R o z d z i a ł V.

Uposażenie i zaopatrzenie emerytalne oficerów.

Art. 42. Uposażenie i zaopatrzenie emerytalne oficerów służby stałej normują, zgodnie z zasadami określonymi w niniejszym dekreście, osobne przepisy.

Art. 43. § 1. Oficer służby stałej ma być tak uposażony, aby mógł sumiennie pełnić powierzone mu obowiązki, wyłączając się im poświęcając.

§ 2. Na uposażenie oficera służby stałej w stanie czynnym składają się:

- 1) uposażenie zasadnicze w wysokości zależnej od posiadanego stopnia, stanu rodzinnego i warunków miejscowych;
- 2) dodatek służbowy w wysokości zależnej od zakresu pracy i ponoszonej odpowiedzialności;
- 3) inne dodatki, uzasadnione szczególnymi właściwościami służby;
- 4) umundurowanie i oporządzenie albo odpowiedni dodatek pieniężny, który określają przepisy o uposażeniu;
- 5) świadczenia obejmujące:
  - a) usługi ordynansa osobistego lub odpowiedni ekwiwalent pieniężny,
  - b) przydział kwatery, w ramach określonych przez Ministra Spraw Wojskowych,

- c) pomoc lekarska w postaci bezpłatnego leczenia oficerów i ich rodzin, w ramach określonych przez Ministra Spraw Wojskowych,
- d) ulgi przy przejazdach państwowymi lub zarządzanymi przez państwo środkami komunikacyjnymi dla oficera i jego rodziny, w ramach określonych przez Ministra Komunikacji w porozumieniu z Ministrem Spraw Wojskowych.

Art. 44. § 1. Oficer służby stałej nabywa prawo do pełnego uposażenia emerytalnego po trzydziestu latach służby zaliczanej do wysługi emerytalnej.

§ 2. Warunki zaliczania czasu służby do wysługi emerytalnej jak również inne przepisy dotyczące zaopatrzenia emerytalnego oficerów służby stałej i ich rodzin określi ustawa o zaopatrzeniu emerytalnym wojska i marynarki wojennej.

Art. 45. Oficer służby stałej przeniesiony do rezerwy lub po spolitego ruszenia otrzymuje odprawę na zasadach określonych w osobnych przepisach.

Art. 46. Oficer stanu spoczynku ma prawo:

a) do pomocy lekarskiej obejmującej bezpłatne leczenie w wojskowych zakładach leczniczych, w ramach określonych przez Ministra Spraw Wojskowych;

ponadto on i jego rodzina:

b) do ulg przy przejazdach państwowymi lub zarządzanymi przez państwo środkami komunikacyjnymi w ramach określonych przez Ministra Komunikacji w porozumieniu z Ministrem Spraw Wojskowych.

Art. 47. Uposażenie oficerów stanu spoczynku, rezerwy i po spolitego ruszenia w przypadku pełnienia czynnej służby wojskowej oraz oficerów na czas wojny — normują osobne przepisy.

Rozdział VI.

Szczególne obowiązki i uprawnienia służbowe oficerów.

Art. 48. § 1. Oficer obowiązany jest zachować w tajemnicy wszystkie sprawy, o których powziął wiadomość pośrednio lub bezpośrednio w związku z wykonywaną służbą, jeżeli sprawy

te uznano za tajne albo gdy utrzymania ich w tajemnicy wymaga dobro publiczne lub inne względy służbowe.

§ 2. Obowiązek zachowania tajemnicy trwa zarówno w czasie pełnienia służby czynnej, jak i po przeniesieniu w stan nieczynny bądź w stan spoczynku albo do rezerwy lub pospolitego ruszenia oraz po rozwiązaniu stosunku służbowego.

§ 3. Od obowiązku zachowania tajemnicy może oficera zwolnić przełożony o uprawnieniach co najmniej dowódcy okręgu korpusu.

Art. 49. § 1. Oficer pełniący służbę czynną jest obowiązany do noszenia w służbie przepisowego munduru wojskowego oraz uzbrojenia.

§ 2. Przepisy o umundurowaniu i uzbrojeniu oraz o noszeniu munduru określa Minister Spraw Wojskowych.

Art. 50. Oficerowie ponoszą odpowiedzialność dyscyplinarną na zasadach, które określa osobny dekret Prezydenta Rzeczypospolitej.

Art. 51. Oficerowie podlegają właściwości oficerskich sądów honorowych z powodu czynów naruszających honor lub godność oficera niezależnie od czasu i okoliczności, w jakich te czyny popełnili, na zasadach, które określa osobny dekret Prezydenta Rzeczypospolitej.

Art. 52. § 1. Na zawarcie związku małżeńskiego oficer służby stałej oraz oficer rezerwy powołany do służby czynnej w celu mianowania oficerem służby stałej obowiązani są otrzymać zezwolenie właściwego przełożonego.

§ 2. Warunki otrzymania zezwolenia na zawarcie małżeństwa określa Minister Spraw Wojskowych.

Art. 53. W razie zawarcia małżeństwa bez zezwolenia można przenieść oficera w stan spoczynku, do rezerwy lub pospolitego ruszenia, zależnie od nabytych praw emerytalnych, przy czym zwolnienie winno nastąpić w terminie do sześciu miesięcy od dnia:

- uprawomocnienia się wyroku albo
- postanowienia przez sąd wojskowy lub prokuratora wojskowego o umorzeniu dochodzeń karnych, albo

- odmówienia ścigania karnego przez prokuratora, albo
- ukarania dyscyplinarnego.

Art. 54. Wyjazd oficera zagranicę w sprawach osobistych może nastąpić za zezwoleniem Ministra Spraw Wojskowych lub upoważnionych przez niego władz i organów.

Art. 55. § 1. Oficerom pełniącym służbę czynną nie wolno należeć do stowarzyszeń politycznych ani brać udziału w życiu politycznym.

§ 2. Należenie tych oficerów do związków i stowarzyszeń nie mających charakteru politycznego reguluje Minister Spraw Wojskowych.

Art. 56. § 1. Oficer pełniący służbę czynną nie może brać udziału w handlu i przemyśle, ani wykonywać zawodu cywilnego, ani podejmować się pracy za wynagrodzeniem.

§ 2. Minister Spraw Wojskowych może wyjątkowo zezwolić oficerowi na wykonywanie czynności wymienionych w § 1 w przypadkach:

- a) konieczności nadzoru albo zarządzania przedsiębiorstwem handlowym lub przemysłowym stanowiącym własność oficera lub jego rodziny,
- b) konieczności wykonywania zawodu cywilnego lub podejmowania się prac o charakterze przejściowym dla pogłębienia wiedzy fachowej oficera albo z ważnych względów państwowych lub społecznych,
- c) przeniesienia oficera służby stałej w stan nieczynny.

§ 3. Minister Spraw Wojskowych może wyznaczyć oficera do rady nadzorczej, administracyjnej lub rewizyjnej przedsiębiorstwa, w celu wykonywania czynności związanych z potrzebami wojska albo użycia oficera ze względu na interes obrony państwa, przy czym oficer nie może otrzymywać wynagrodzenia od przedsiębiorstwa.

§ 4. Działalność oficerów w dziedzinie nauki, i literatury tudzież w prasie określa Minister Spraw Wojskowych.

§ 5. Minister Spraw Wojskowych może przelać przysługujące mu uprawnienia co do udzielania zezwoleń na podległe mu organa i władze.

Art. 57. Oficer służby stałej w stanie czynnym może w czasie pokoju otrzymać urlop:

- a) wypoczynkowy,
- b) leczniczy,
- c) ze względów służbowych,
- d) okolicznościowy.

Art. 58. § 1. Oficerowi służy prawo do korzystania corocznie z urlopu wypoczynkowego. Czas trwania urlopu wypoczynkowego w granicach do sześciu tygodni w ciągu roku kalendarzowego ustali Minister Spraw Wojskowych w zależności od czasu służby, stopnia lub stanowiska zajmowanego przez oficera.

§ 2. W wyjątkowych przypadkach, jeżeli tego wymagają ważne względy służbowe, może przełożony nie udzielić oficerowi urlopu bądź wydane zarządzenie o udzieleniu urlopu cofnąć. Minister Spraw Wojskowych określi uprawnienia przełożonych w sprawie wstrzymywania urlopów wypoczynkowych.

§ 3. Oficer może otrzymać raz w ciągu swej służby urlop wypoczynkowy w podwójnym wymiarze. Warunki udzielenia tego urlopu określa Minister Spraw Wojskowych.

§ 4. Czas trwania urlopu leczniczego nie może przekraczać sześciu miesięcy w ciągu roku kalendarzowego. Oficer, który po upływie tego czasu nie może ze względu na stan zdrowia powrócić do służby, zostaje przedstawiony wojskowo-lekarskiej komisji rewizyjnej.

§ 5. Czas trwania urlopów ze względów służbowych i okolicznościowego ustali Minister Spraw Wojskowych.

Art. 59. Uprawnienia poszczególnych przełożonych w zakresie udzielania urlopów określa Minister Spraw Wojskowych.

Art. 60. Przepisy o urlopach w czasie wojny określa Naczelny Wódz.

Art. 61. Oficer może otrzymywać order, odznaczenia i odznaki polskie. Warunki otrzymywania ich jak również uprawnienia oficera stąd wynikające określają osobne przepisy.

Art. 62. Oficer może przyjąć obcy stopień oficerski oraz odznaczenia cudzoziemskie za zezwoleniem Prezydenta Rzeczypospolitej, a zagraniczne odznaki wojskowe za zezwoleniem Mi-

nistra Spraw Wojskowych lub uprawnionych przez niego organów.

Art. 63. Obowiązki i uprawnienia służbowe oficerów nieuregulowane ustawowo określają rozkazy, regulaminy i instrukcje wydawane przez Ministra Spraw Wojskowych.

CZĘŚĆ II.

PRZEPISY SZCZEGÓŁOWE DLA OFICERÓW WOJSKA.

Rozdział I.

Korpusy osobowe.

Art. 64. § 1. W skład korpusów osobowych wojska wchodzi:

- a) korpus osobowy generałów,
- b) korpusy osobowe oficerów broni:
  - 1) korpus oficerów piechoty,
  - 2) korpus oficerów kawalerii,
  - 3) korpus oficerów artylerii,
  - 4) korpus oficerów lotnictwa,
  - 5) korpus oficerów broni pancernych,
  - 6) korpus oficerów saperów,
  - 7) korpus oficerów łączności;
- c) korpusy osobowe oficerów:
  - 8) korpus oficerów taborowych,
  - 9) korpus oficerów żandarmerii;
- d) korpusy osobowe oficerów służb:
  - 10) korpus oficerów administracji,
  - 11) korpus oficerów audytorów,
  - 12) korpus oficerów geografów,
  - 13) korpus oficerów intendentów,
  - 14) korpus oficerów kontrolerów,
  - 15) korpus oficerów uzbrojenia,
  - 16) korpus oficerów weterynarii,
  - 17) korpus oficerów zdrowia.

§ 2. Korpusy osobowe mogą się dzielić na grupy. Korpusy osobowe oficerów broni można dzielić na grupy: liniową, techniczną i inne, zależnie od potrzeb tych korpusów.

§ 3. Zasady organizacji korpusów osobowych i ich podział na grupy określa Minister Spraw Wojskowych.

§ 4. Prezydent Rzeczypospolitej może w razie potrzeby zarządzić, na wniosek Ministra Spraw Wojskowych, utworzenie nowych korpusów osobowych albo zniesienie istniejących.

Art. 65. § 1. Oficer mianowany generałem przechodzi automatycznie do korpusu osobowego generałów.

§ 2. Minister Spraw Wojskowych może przenieść oficera na jego prośbę z jednego korpusu osobowego do drugiego lub z jednej grupy do drugiej albo z wojska do marynarki wojennej, jeżeli oficer ma odpowiednie kwalifikacje, oraz z urzędu w przypadkach:

- a) zniesienia lub zmniejszenia składów osobowych korpusu osobowego bądź grupy, do których oficer należy albo
- b) utworzenia nowego korpusu osobowego lub grupy bądź potrzeby uzupełnienia istniejących.

§ 3. Przeniesienie oficera wymienione w § 2 może nastąpić niezależnie od warunków określonych w pkt. a) i b), jeżeli oficer ma szczególne kwalifikacje wymagane do pełnienia służby w danym korpusie osobowym lub grupie.

§ 4. Tryb i zasady postępowania w przypadkach przeniesienia określa Minister Spraw Wojskowych.

R o z d z i a ł II.

Zasady mianowania oficerów.

Art. 66. § 1. Podporucznikiem służby stałej w poszczególnych korpusach osobowych można mianować w czasie pokoju żołnierza, który:

- a) posiada wykształcenie w zakresie szkoły średniej ogólnokształcącej lub innej uprawniającej do studiów w szkołach wyższych i ukończył szkołę kształcąca na oficerów służby stałej albo

- b) przesłużył co najmniej dwa lata ponad okres służby obo-
wiązkowej jako podoficer w formacjach broni lub formacji
żandarmerii, nie przekroczył 29 lat życia, ma wykształcenie,
które określa Minister Spraw Wojskowych oraz ukończył
szkołę kształcącą na oficerów służby stałej.

§ 2. Podporucznikiem służby stałej w korpusach osobowych
lub grupach wymagających specjalnej wiedzy fachowej można
mianować żołnierza, który:

- a) ukończył szkołę kształcącą na oficerów służby stałej i uzy-
skał dyplom ukończenia odpowiedniego działu szkoły aka-
demickiej albo
- b) jest podchorążym rezerwy i uzyskał dyplom ukończenia
szkoły akademickiej wymaganej do pełnienia służby w da-
nym korpusie osobowym lub grupie oraz odbył praktykę
i odpowiada innym warunkom określonym przez Mini-
stra Spraw Wojskowych.

§ 3. Oficerem służby stałej można mianować oficera rezer-
wy, który:

- 1) nie przekroczył wieku oraz posiada stopień, które określa
Minister Spraw Wojskowych;
- 2) posiada odpowiednie kwalifikacje służbowe;
- 3) ma zdolności fizyczne i psychiczne do służby stałej;
- 4) odpowiada innym warunkom określonym przez Ministra

Spraw Wojskowych, a ponadto

5) posiada jeden z niżej wymienionych warunków:

- a) uzyskał dyplom szkoły akademickiej, której ukończenie
jest wymagane do pełnienia służby w danym korpusie
osobowym lub grupie i odbył praktykę, której warunki
określą osobne przepisy albo
- b) został mianowany podporucznikiem rezerwy po pierw-
szym ćwiczeniu w rezerwie, a następnie ukończył szkołę
kształcącą na oficerów służby stałej, albo
- c) wykazał w czasie działań wojennych odpowiednie przygo-
towanie i zdolności dowodzenia lub kierownicze.

§ 4. Minister Spraw Wojskowych określa szkoły średnie
i akademickie dające podstawę do mianowania podporucznika

mi służby stałej w poszczególnych korpusach osobowych lub grupach oraz szkoły wojskowe kształcące na oficerów służby stałej i czas trwania nauki w tych szkołach.

§ 5. Przepisów artykułu niniejszego nie stosuje się w przypadkach określonych w art. 41 § 2.

Art. 67. § 1. Mianowanie oficera służby stałej w czasie pokoju na wyższy stopień nie może nastąpić wcześniej niż po przesłużeniu w stopniu:

a) w korpusie generałów:

generała brygady	— 3 lat,
generała dywizji	— 3 lat,

b) w korpusach osobowych oficerów broni z wyjątkiem grup technicznych tych korpusów:

podporucznika	— 3 lat,
porucznika	— 4 lat,
kapitana (rotmistrza)	— 4 lat,
majora	— 3 lat,
podpułkownika	— 3 lat,
pułkownika	— 3 lat,

c) w korpusach osobowych oficerów taborowych i żandarmerii oraz w korpusach osobowych oficerów służb i w grupach technicznych korpusów osobowych oficerów broni:

podporucznika	— 3 lat,
porucznika	— 5 lat,
kapitana	— 6 lat,
majora	— 5 lat,
podpułkownika	— 5 lat,
pułkownika	— 5 lat.

§ 2. Mianowanie na stopień marszałka Polski może nastąpić niezależnie od czasu służby w poprzednio posiadanym stopniu.

§ 3. Oficerów, którzy ukończyli wyższą szkołę wojskową oraz tych, z wyjątkiem poruczników, którzy posiadają dyplom ukończenia szkoły akademickiej wymaganej do pełnienia służby w danym korpusie osobowym lub grupie, można mianować po przesłużeniu w każdym stopniu czasu o jeden rok krótszego od podanego w § 1.

§ 4. Poruczników, którzy posiadają dyplom ukończenia szkoły akademickiej, można mianować na wyższy stopień po przesłużeniu w tym stopniu czasu o dwa lata krótszego od podanego w § 1, jeżeli ukończenie tej szkoły jest wymagane do pełnienia służby w danym korpusie osobowym lub grupie.

§ 5. Warunki zaliczania czasu służby na poczet okresów wymienionych w § 1, jak również warunki uznania ukończenia szkoły akademickiej za uzasadniające skrócenie tych okresów (§ 3 i 4) określa Minister Spraw Wojskowych.

Art. 68. § 1. Mianowanie na stopień porucznika i następne może nastąpić, jeżeli oficer pełnił co najmniej przez dwa lata służbę na jednym ze stanowisk, które określi Minister Spraw Wojskowych.

§ 2. Dla oficerów dyplomowanych czas ustalony w § 1 może być skrócony do jednego roku na stanowiskach, które określi Minister Spraw Wojskowych.

§ 3. Do mianowania na stopień majora w korpusach osobowych, określonych przez Ministra Spraw Wojskowych, z wyjątkiem oficerów, którzy ukończyli wyższą szkołę wojskową, wymagane jest ponadto ukończenie przeszkolenia w zakresie, który ustala Minister Spraw Wojskowych.

Art. 69. § 1. Podporucznikiem rezerwy można mianować w poszczególnych korpusach osobowych w czasie pokoju żołnierza, który posiada wykształcenie w zakresie uprawniającym do skróconej czynnej służby wojskowej według obowiązujących w tej mierze przepisów oraz ukończył szkołę (kurs) kształcącą na oficerów rezerwy i odbył ustaloną przez Ministra Spraw Wojskowych ilość ćwiczeń wojskowych.

§ 2. Podporucznikiem rezerwy w korpusach osobowych lub w grupach wymagających specjalnej wiedzy fachowej można mianować w czasie pokoju żołnierza, który uzyskał dyplom ukończenia odpowiedniego działu szkoły akademickiej oraz ukończył szkołę (kurs) kształcącą na oficerów rezerwy i odbył ustaloną przez Ministra Spraw Wojskowych ilość ćwiczeń wojskowych.

§ 3. Mianowanie porucznikiem rezerwy i kapitanem rezerwy (rotmistrzem) nie może nastąpić wcześniej niż po odbyciu przez oficera w posiadanym stopniu dwóch ćwiczeń woj-

skowych, w czasie których oficer uzyskał odpowiednie kwalifikacje. Poruczników rezerwy korpusów osobowych lub grup, w których do pełnienia służby wymagane jest posiadanie dyplomu ukończenia szkoły akademickiej, można mianować na stopień kapitana po odbyciu jednego ćwiczenia wojskowego. Do mianowania na stopień kapitana rezerwy (rotmistrza) wymagane jest ponadto odbycie kursu lub złożenie egzaminu, które określa Minister Spraw Wojskowych.

§ 4. Minister Spraw Wojskowych określa szkoły (kursy) kształcące na oficerów rezerwy i czas trwania nauki w tych szkołach (kursach).

Art. 70. Warunki mianowania na stopień podporucznika służby stałej i rezerwy w czasie wojny określi Naczelný Wódz.

CZĘŚĆ III.

PRZEPISY SZCZEGÓŁOWE DLA OFICERÓW MARYNARKI WOJENNEJ.

R o z d z i a ł I.

Korpusy osobowe.

Art. 71. § 1. W skład korpusów osobowych marynarki wojennej wchodzi:

- a) korpusy osobowe oficerów broni:
  - 1) korpus oficerów morskich,
  - 2) korpus morskich oficerów technicznych;
- b) korpus osobowy oficerów służb marynarki.

§ 2. Korpusy osobowe mogą się dzielić na grupy.

§ 3. Zasady organizacji korpusów osobowych i ich podział na grupy określa Minister Spraw Wojskowych.

§ 4. Prezydent Rzeczypospolitej może w razie potrzeby zarządzić, na wniosek Ministra Spraw Wojskowych, utworzenie nowych korpusów osobowych albo zniesienie istniejących.

Art. 72. § 1. Minister Spraw Wojskowych może przenieść oficera na jego prośbę z jednego korpusu osobowego marynarki wojennej do drugiego lub z jednej grupy do drugiej

albo z marynarki wojennej do wojska, jeżeli oficer ma odpowiednie kwalifikacje, oraz z urzędu w przypadkach:

- a) zniesienia lub zmniejszenia składów osobowych korpusu osobowego bądź grupy, do których oficer należy albo
- b) utworzenia nowego korpusu osobowego bądź grupy lub potrzeby uzupełnienia istniejących.

§ 2. Przeniesienie oficera, wymienione w § 1, może nastąpić niezależnie od warunków określonych w pkt a) i b), jeżeli oficer ma szczególne kwalifikacje wymagane do pełnienia służby w danym korpusie osobowym lub grupie.

§ 3. Tryb i zasady postępowania w przypadkach przeniesienia określa Minister Spraw Wojskowych.

R o z d z i a ł II.

Zasady mianowania oficerów.

Art. 73. § 1. Podporucznikiem marynarki służby stałej można mianować w czasie pokoju żołnierza, który:

1) posiada wykształcenie w zakresie szkoły średniej ogólnokształcącej lub innej uprawniającej do studiów w szkołach wyższych i ukończył szkołę kształcąca na oficerów służby stałej marynarki wojennej albo

2) jest oficerem lub podchorążym rezerwy, nie przekroczył wieku i odbył praktykę, które określa Minister Spraw Wojskowych, ma zdolności fizyczne i psychiczne do służby stałej, a ponadto:

- a) uzyskał dyplom szkoły akademickiej, której ukończenie jest wymagane do pełnienia służby w danym korpusie osobowym albo
- b) jako oficer rezerwy wykazał w czasie działań wojennych odpowiednie przygotowanie i zdolności dowodzenia lub kierownicze.

§ 2. Minister Spraw Wojskowych określa szkoły średnie i akademickie dające podstawę do mianowania podporucznikami marynarki służby stałej w poszczególnych korpusach osobowych lub grupach oraz szkoły wojskowe kształcące na oficerów służby stałej i czas trwania nauki w tych szkołach.

Art. 74. § 1. Mianowanie oficera służby stałej w czasie pokoju na wyższy stopień nie może nastąpić wcześniej niż po przesłużeniu w stopniu:

a) w korpusach osobowych broni:

podporucznika marynarki	— 3 lat,
porucznika marynarki	— 4 lat,
kapitana marynarki	— 4 lat,
komandora=podporucznika	— 3 lat,
komandora=porucznika	— 3 lat,
komandora	— 3 lat,
kontr=admirala i wiceadmirala	— 3 lat,

b) w korpusie osobowym służb marynarki:

podporucznika marynarki	— 3 lat,
porucznika marynarki	— 5 lat,
kapitana marynarki	— 6 lat,
komandora=podporucznika	— 5 lat,
komandora=porucznika	— 5 lat,
komandora	— 5 lat,
kontr=admirala i wiceadmirala	— 3 lat.

§ 2. Oficerów, którzy ukończyli wyższą szkołę wojskową lub wydział administracyjny szkoły kształcącej na oficerów służby stałej marynarki wojennej, oraz tych z wyjątkiem poruczników marynarki, którzy uzyskali dyplom ukończenia szkoły akademickiej wymaganej do pełnienia służby w danym korpusie osobowym, lub grupie, można mianować na wyższy stopień po przesłużeniu w każdym stopniu czasu o rok krótszego od określonego w § 1.

§ 3. Poruczników marynarki, którzy posiadają dyplom ukończenia szkoły akademickiej, można mianować na wyższy stopień po przesłużeniu w tym stopniu czasu o dwa lata krótszego od określonego w § 1, jeżeli ukończenie tej szkoły jest wymagane do pełnienia służby w danym korpusie osobowym lub grupie.

§ 4. Warunki zaliczania czasu służby na poczet okresów wymienionych w § 1 jak również warunki uznania ukończenia szkoły akademickiej za uzasadniające skrócenie tych okresów (§ 2 i 3) określa Minister Spraw Wojskowych.

Art. 75. § 1. Mianowanie na stopień porucznika marynarki i następnie może nastąpić, jeżeli w okresie czasu wymienionym w art. 74 § 1:

- a) oficer korpusu morskiego i morskiego korpusu technicznego przeznaczony do służby na okrętach morskich pełnił służbę na okręcie morskim lub w morskim sztabie pływającym przez czas i na warunkach, które określi Minister Spraw Wojskowych;
- b) oficer korpusu morskiego i morskiego korpusu technicznego nie przeznaczony do służby na okrętach morskich oraz oficer innych korpusów osobowych pełnił służbę co najmniej przez dwa lata na jednym ze stanowisk, które określi Minister Spraw Wojskowych.

§ 2. Do mianowania na stopień komandora-podporucznika w korpusie oficerów morskich wymagane jest ponadto ukończenie przeszkolenia, którego zakres ustala Minister Spraw Wojskowych.

Art. 76. § 1. Podporucznikiem marynarki rezerwy można mianować w czasie pokoju żołnierza, który:

1) w korpusie oficerów morskich ukończył państwową szkołę morską w dziale nawigacyjnym oraz szkołę kształcącą na oficerów rezerwy marynarki wojennej, a ponadto odbył ustaloną przez Ministra Spraw Wojskowych ilość ćwiczeń wojskowych;

2) w korpusie morskich oficerów technicznych:

a) ukończył państwową szkołę morską w dziale mechanicznym oraz szkołę kształcącą na oficerów rezerwy marynarki wojennej albo

b) uzyskał dyplom szkoły akademickiej, której ukończenie Minister Spraw Wojskowych uzna za potrzebne do pełnienia służby w tym korpusie osobowym, ukończył szkołę kształcącą na oficerów rezerwy marynarki wojennej i odbył ustaloną przez Ministra Spraw Wojskowych ilość ćwiczeń wojskowych.

§ 2. Mianowanie porucznikiem marynarki rezerwy i kapitanem marynarki rezerwy nie może nastąpić wcześniej niż po odbyciu przez oficera w posiadanym stopniu dwóch ćwiczeń wojskowych, w czasie których oficer uzyskał odpowiednie kwalifikacje. Do mianowania na stopień kapitana marynarki rezerwy

wymagane jest ponadto odbycie kursu lub złożenie egzaminu, które określi Minister Spraw Wojskowych.

§ 3. Minister Spraw Wojskowych określa szkoły (kursy) kształcące na oficerów rezerwy marynarki wojennej oraz czas trwania nauki w tych szkołach (kursach).

Art. 77. Warunki mianowania na stopień podporucznika marynarki służby stałej i rezerwy w czasie wojny określi Naczelny Wódz.

CZĘŚĆ IV

PRZEPISY PRZEJŚCIOWE I KOŃCOWE.

R o z d z i a ł I.

Przepisy przejściowe.

Art. 78. Do czasu wydania dekretów Prezydenta Rzeczypospolitej przewidzianych w art. 50 i 51 obowiązują:

1) rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22 sierpnia 1925 r. w sprawie wojskowych przepisów dyscyplinarnych (Dz. U. R. P. Nr 91, poz. 638);

2) rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 8 sierpnia 1927 r. w sprawie statutu oficerskich sądów honorowych (Dz. U. R. P. Nr 93, poz. 834).

Art. 79. Jeżeli w dotychczasowych przepisach są użyte wyrazy: a) „żołnierze zawodowi“, b) „oficerowie zawodowi“, c) „oficerowie zawodowi stanu czynnego“, d) „oficerowie zawodowi stanu nieczynnego“, e) „oficerowie zawodowi w stanie spoczynku“, to wyrazy te dotyczą: a) i b) oficerów służby stałej i oficerów stanu spoczynku, c) oficerów służby stałej w stanie czynnym, d) oficerów służby stałej w stanie nieczynnym, e) oficerów stanu spoczynku.

R o z d z i a ł II.

Przepisy końcowe.

Art. 80. Wykonanie niniejszego dekretu osobno dla wojska a osobno dla marynarki wojennej porucza się Ministrowi Spraw Wojskowych.

Art. 81. § 1. Dekret niniejszy wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

§ 2. Z dniem wejścia w życie niniejszego dekretu traci moc obowiązującą:

1) ustawa z dnia 23 marca 1922 r. o podstawowych obowiązkach i prawach oficerów wojska polskiego (Dz. U. R. P. Nr 32, poz. 256);

2) ustawa z dnia 20 czerwca 1924 r. o podstawowych obowiązkach i prawach oficerów polskiej marynarki wojennej (Dz. U. R. P. Nr 64, poz. 626) z pozostawieniem korpusu rzeczno-brzegowego do czasu stopniowego zlikwidowania go;

3) wszelkie przepisy dotyczące przedmiotów unormowanych dekretem niniejszym.

Prezydent Rzeczypospolitej: *I. Mościcki*
Minister Spraw Wojskowych: *Kasprzycki*

55.

Obwieszczenie ministra spraw wojskowych z dn. 4 stycznia 1937 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 28 października 1933 r. o uposażeniu wojska.

(Dz. U. R. P. Nr 8 z dn. 10 lutego 1937 r. poz. 66; Dz. Rozk. 3/37, poz. 26).

Na podstawie art. 2 dekretu Prezydenta Rzeczypospolitej z dn. 10 października 1936 r. w sprawie zmiany rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 28 października 1933 r. o uposażeniu wojska (Dz. U. R. P. Nr 79 poz. 551) ogłaszam jednolity tekst rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 28 października 1933 r. o uposażeniu wojska (Dz. U. R. P. Nr 86 poz. 664) z uwzględnieniem zmian i uzupełnień, wynikających z ustawy konstytucyjnej z dnia 23 kwietnia 1935 r. (Dz. U. R. P. Nr 50 poz. 227) oraz wprowadzonych dekretem Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 10 października 1936 r. (Dz. U. R. P. Nr 79 poz. 551).

Minister Spraw Wojskowych: *Kasprzycki*.

ROZPORZĄDZENIE PREZYDENTA RZECZYPOSPOLITEJ

z dnia 28 października 1933 r.

O UPOSAŻENIU WOJSKA I MARYNARKI WOJENNEJ.

Na podstawie art. 44 ust. 6 Konstytucji i ustawy z dnia 25 marca 1933 r. o upoważnieniu Prezydenta Rzeczypospolitej do wydawania rozporządzeń z mocą ustawy (Dz. U. R. P. Nr 29 poz. 249) postanawiam co następuje:

R o z d z i a ł I.

Postanowienia ogólne.

Art. 1.

Rozporządzenie niniejsze normuje uposażenie żołnierzy, pozostałych w czynnej służbie wojskowej, oraz osób uznanych na zasadzie szczególnych przepisów za równorzędne z nimi.

Art. 2.

Żołnierz otrzymuje ze Skarbu Państwa tylko jedno uposażenie, przewidziane w rozporządzeniu niniejszym, jako wynagrodzenie za ogół czynności, związanych z pełnieniem służby; może jednak za spełnianie czynności nie związanych ściśle ze stanowiskiem (funkcją), które zajmuje, otrzymywać dodatkowe wynagrodzenie.

Zasady przyznawania tego wynagrodzenia ustala Rada Ministrów.

Art. 3.

Żołnierze mogą otrzymywać zasiłki i nagrody pieniężne, na wypłatę których wstawiane będą co roku odpowiednie kwoty do preliminarza budżetowego. Również wstawiane będą do preliminarza budżetowego specjalne kwoty dla żołnierzy zawodowych, utrzymujących licznieszą rodzinę.

Art. 4.

Należności, unormowane rozporządzeniem niniejszym, jako określone po potrąceniu już z nich państwowego podatku dochodowego i opłaty emerytalnej, nie podlegają potrąceniom z powyższych tytułów.

Również inne należności, które mają być określone na podstawie rozporządzenia niniejszego, są wolne od państwowego podatku dochodowego i opłaty emerytalnej. Wolne są także od państwowego podatku dochodowego wszelkiego rodzaju zasiłki i nagrody pieniężne, przewidziane w art. 3.

R o z d z i a ł I I.

Uposażenie żołnierzy zawodowych.

Art. 5.

Uposażenie żołnierzy zawodowych oznacza się w złotych według następujących stawek miesięcznych, w zależności od stopnia wojskowego żołnierza, jego stanu rodzinnego oraz miejsca służbowego:

A. w stolicy:

S T O P I E Ń	Samotni		Utrzymujący rodzinę
Marszałek		3,450	
Generał broni, admirał		2,300	
Generał dywizji, wiceadmirał		1,725	
Generał brygady, kontradmirał		1,150	
Pułkownik, komandor	710		815
Podpułkownik, komandor-porucznik	568		645
Major, komandor-podporucznik	485		560
Kapitan	390		465
Porucznik	290		365
Podporucznik	235		306
Chorąży (równorzędny)	250		340
Starszy sierżant (równorzędny), starszy bosman	214		304
Sierżant (równorzędny), bosman	190		276
Plutonowy (równorzędny) bosmanmat	170		236
Kapral (równorzędny), mat	152		182
Starszy marynarz zawodowy	140		170

S T O P I E Ń	Samotni		Utrzymujący rodzinę
Marszałek		3,000	
Generał broni, admirał		2,000	
Generał dywizji, wiceadmirał		1,500	
Generał brygady, kontradmirał		1,000	
Pułkownik, komandor	632		713
Podpułkownik, komandor-porucznik	524		580
Major, komandor-podporucznik	435		490
Kapitan	345		400
Porucznik	265		324
Podporucznik	206		266
Chorąży (równorzędny)	230		300
Starszy sierżant (równorzędny), starszy bosman	194		264
Sierżant (równorzędny), bosman	171		241
Plutonowy (równorzędny), bosmanmat	151		201
Kapral (równorzędny), mat	137		167
Starszy marynarz zawodowy	125		150

Art. 6.

Do rodziny w rozumieniu niniejszego rozporządzenia należą:

- żona, wyjąwszy przypadki, gdy jest sądownie separowana, a na mężu nie ciąży obowiązek alimentacji;
- dzieci ślubne i uprawnione, oraz pasierby — do ukończenia lat 18; jeżeli jednak uczęszczają do szkół publicznych, lub wskutek ułomności fizycznych, umysłowych, albo nieuleczalnej choroby nie mogą na swe utrzymanie zarabiać — do ukończenia lat 24.

W przypadkach nie pozwalających na zarobkowanie z powodu ułomności fizycznej, umysłowej albo trwałej nieuleczalnej choroby, jako też w przypadkach, gdy studia przedłużyły się ponad wiek 24 lat z powodu pełnienia służby wojskowej w czasie wojny, mobilizacji lub na skutek powołania do służby wojskowej zarządzeniem Rady Ministrów, o ile bezpieczeństwo Państwa tego wymaga, — może Minister Spraw Wojskowych wyjątkowo uwzględnić dzieci oraz pasierbów w wieku ponad 24 lat.

Dzieci i pasierbów, które weszły w związki małżeńskie, nie uważa się za rodzinę w rozumieniu rozporządzenia niniejszego.

Art. 7.

Rada Ministrów normuje dla żołnierzy zawodowych dodatki służbowe.

Można otrzymać równocześnie tylko jeden dodatek służbowy, zaś w razie zbiegu tytułów do dwóch lub więcej dodatków służbowych, służy uprawnionemu prawo wyboru.

Dodatek służbowy nie przysługuje żołnierzom:

- 1) pozostającym w stanie nieczynnym,
- 2) zawieszonym w czynnościach służbowych,
- 3) pozostającym na urlopie bez uposażenia oraz
- 4) pozostającym na urlopie ponad przeciąg czasu przepisany ustawowo.

Żołnierze zawodowi, nie pełniący służby z powodu choroby lub urlopu dla poratowania zdrowia, zatrzymują dodatek służbowy w ostatnio otrzymywanym wymiarze przez 6 miesięcy, licząc od pierwszego dnia miesiąca, następującego po zaprzestaniu pełnienia czynności służbowych z powodu choroby.

Żołnierze oddani do dyspozycji bez powierzenia im czynności służbowych otrzymują dodatek służbowy tylko za jeden miesiąc, następujący po oddaniu do dyspozycji.

Żołnierzom, pełniącym służbę za granicą i w Biurze Komisarza Generalnego R. P. w Gdańsku może Minister Spraw Zagranicznych przyznać ze względu na specjalne właściwości ich służby dodatek reprezentacyjny. Żołnierze, pobierający dodatek reprezentacyjny, nie mają prawa do dodatku służbowego.

Art. 8.

Żołnierzom zawodowym Rada Ministrów władna jest przyznać dodatki, uzasadnione szczególnymi właściwościami służby oraz warunkami lokalnymi w kraju i obszarze W.M. Gdańska.

Żołnierzom zawodowym, pełniącym służbę za granicą, przysądza się dodatki lokalne, których wysokość ustala Minister Spraw Zagranicznych w porozumieniu z Ministrem Skarbu; dodatki te przysługują od dnia objęcia stanowiska (funkcji) za granicą do dnia odwołania z tego stanowiska (funkcji), przy czym wysokość dzienna dodatku wynosi $\frac{1}{30}$ jego wysokości miesięcznej.

Art. 9.

W razie pełnienia czynności służbowych poza zwykłym miejscem służbowym oraz w razie przeniesień na nowe miejsce służbowe przysługują żołnierzowi zawodowemu należności, które określi rozporządzenie Rady Ministrów.

Art. 10.

Ustanawia się następujące miesięczne normy dodatków aeronautycznych w złotych:

STOPIEŃ WOJSKÓWY	Dodatek aeronautyczny				
	I kat.	II kat.	III kat.	IV kat.	V kat.
Generał broni, admirał	804	615	409	250	206
Generał dywizji, wiceadmirał	689	569	349	209	172
Generał brygady, kontradmirał	546	409	271	160	136
Pułkownik, komandor	430	325	214	130	107
Podpułkownik, komandor-porucznik	355	271	181	109	90
Major, komandor-podporucznik	340	256	171	105	87
Kapitan	266	200	133	81	67
Porucznik	221	166	111	67	55
Podporucznik	185	139	93	55	46
Chorąży	206	155	103	62	51
Podoficerowie i szeregowcy	157	117	77	44	37

Ponadto Rada Ministrów unormuje wysokość premii aeronautycznych.

Minister Spraw Wojskowych w porozumieniu z Ministrem Skarbu określi, komu z żołnierzy i na jakich warunkach przysługiwają powyższe należności.

Art. 11.

Podchorążowie przy mianowaniu podporucznikami zawodowymi oraz podoficerowie przy mianowaniu chorążymi zawodowymi (równorzędnymi) otrzymują jednorazową kwotę na wyekwipowanie w wysokości określonej przez Ministra Spraw Wojskowych; z kwoty tej potrąca się koszt zużycia otrzymanego w naturze umundurowania za czas od dnia mianowania.

Oficerowie zawodowi po upływie 2 lat od mianowania podporucznikami zawodowymi oraz chorążowie zawodowi (równorzęd-

ni) po upływie 2 lat od mianowania chorążymi zawodowymi (równorzędnymi) otrzymują corocznie wyekwipowanie w wysokości 300 złotych, zaś w marynarce wojennej — w wysokości 450 złotych.

Przy przeniesieniu do marynarki wojennej oficer zawodowy lub chorąży zawodowy (równorzędny), obowiązany do noszenia munduru marynarki wojennej, otrzymuje jednorazową kwotę na przemundurowanie w wysokości określonej dla podchorążych mianowanych podporucznikami zawodowymi w marynarce wojennej do innego rodzaju wojska, jednorazową kwotę na przemundurowanie w wysokości określonej dla podchorążych mianowanych podporucznikami zawodowymi w wojsku. Roczny dodatek na uzupełnienie wyekwipowania (ust. 2) przysługuje w tych przypadkach oficerowi zawodowemu lub chorążemu zawodowemu (równorzędnemu) dopiero po upływie 2 lat od chwili nabycia prawa do jednorazowej kwoty na przemundurowanie.

Niezależnie od należności, określonych w ustępach poprzednich, przysługuje oficerom zawodowym (równorzędnym), przydzielonym do oddziałów zmobilizowanych po raz pierwszy po każdorazowym ogłoszeniu mobilizacji, dodatek na wyekwipowanie polowe w wysokości 300 złotych.

Podoficerowie i szeregowcy zawodowi, z wyjątkiem chorążych zawodowych (równorzędnych), otrzymują umundurowanie w naturze, które pozostaje własnością Skarbu Państwa.

Minister Spraw Wojskowych określi, na jakich warunkach przysługiwać mają uprawnienia do otrzymania powyższych należności.

Jednorazowa kwota na wyekwipowanie (ust. 1) oraz dodatek na wyekwipowanie polowe (ust. 4) mogą być zastąpione częściowo lub w całości w naturze.

Art. 12.

Dla żołnierzy zawodowych, a mianowicie: pułkowników, podpułkowników, majorów, kapitanów, poruczników, chorążych, starszych sierżantów, sierżantów i równorzędnych, którzy ostatnio przed wejściem w życie rozporządzenia niniejszego pobierali na podstawie art. 3 ustawy z dnia 9 października 1923 r. o uposażeniu funkcjonariuszów państwowych i wojska (Dz. U. R. P.

Nr 116, poz. 924) uposażenie powyżej szczebla „b“ danej grupy, oraz dla podporuczników, plutonowych, kaprali i równorzędnych tudzież starszych marynarzy zawodowych, którzy w tym czasie pobierali na podstawie powołanego przepisu uposażenie powyżej szczebla „a“ danej grupy, zwiększa się uposażenie, określone art. 5 rozporządzenia niniejszego, o dodatek wyrównawczy.

Wysokość dodatku wyrównawczego oznacza się w złotych, w zależności od stopnia wojskowego, wedle następujących stawek miesięcznych:

S T O P I E Ń	Szczebel przysługujący ostatnio przed wejściem w życie rozporządzenia niniejszego					
	„b”	„c”	„d”	„e”	„f”	„g”
Pułkownik, komandor	—	35	75	115	150	—
Podpułkownik, komandor-porucznik	—	30	60	95	120	—
Major, komandor-podporucznik	—	30	60	95	120	—
Kapitan	—	25	50	75	110	—
Porucznik	—	20	35	50	70	—
Podporucznik	12	25	40	50	60	—
Chorąży (równorzędny)	—	13	25	38	50	—
Starszy sierżant (równorzędny), starszy bosman	—	8	17	25	33	42
Sierżant (równorzędny), bosman	—	8	16	25	33	42
Plutonowy (równorzędny), bosmanmat	6	13	19	25	31	37
Kapral (równorzędny), mat	6	12	19	25	30	37
Starszy marynarz zawodowy	6	12	19	25	30	37

Żołnierzom zawodowym, którzy przejdą w stan spoczynku przed utratą prawa do pobierania dodatku wyrównawczego, wlicza się ostatnio pobierany dodatek wyrównawczy do podstawy wymiaru zaopatrzenia emerytalnego.

Dodatek wyrównawczy przysługuje aż do najbliższego awansu (mianowania). Jeśli przy awansie okaże się, że należne uposażenie (art. 5) jest niższe od uposażenia ostatnio pobieranego (art. 5) wraz z dodatkiem wyrównawczym, — awansowany zatrzymuje część dodatku wyrównawczego, równą różnicy między uposażeniem ostatnio pobieranym wraz z dodatkiem wyrównawczym, a uposażeniem należnym w związku z awansem: w ten sam sposób postępuje się przy dalszych awansach (mianowaniach) aż do czasu uzyskania uposażenia co najmniej równego uposa-

zeniu uzyskanemu przy pierwszym zaliczeniu po wejściu w życie rozporządzenia niniejszego wraz z dodatkiem wyrównawczym.

Art. 13.

Żołnierz zawodowy poza należnościami pieniężnymi ma prawo do następujących świadczeń:

- a) korzystanie z usług ordynansa osobistego; świadczenie to przysługuje tylko oficerom i może być zastąpione na zarządzenie Ministra Spraw Wojskowych ekwiwalentem pieniężnym, którego wysokość określi Minister Spraw Wojskowych w porozumieniu z Ministrem Skarbu;
- b) do ulg przy przejazdach państwowymi środkami komunikacyjnymi dla siebie i rodziny (art. 6), których zakres określa Minister Komunikacji w porozumieniu z Ministrem Spraw Wojskowych.

Art. 14.

Rozporządzenie Rady Ministrów unormuje pomoc lekarską dla żołnierzy zawodowych i ich rodzin (art. 6).

Art. 15.

Żołnierzom zawodowym może być udzielana w przypadkach, zasługujących na uwzględnienie, bezprocentowa zaliczka na uposażenie. Warunki przyznawania i spłaty zaliczek tudzież ich wysokość określi Prezes Rady Ministrów w porozumieniu z Ministrem Skarbu.

Art. 16.

Prawo do otrzymania uposażenia powstaje:

- a) dla wstępujących do służby czy to po raz pierwszy, czy ponownie, jeżeli istotne objęcie służby nie nastąpiło z dniem pierwszym miesiąca kalendarzowego, lecz w ciągu miesiąca — od dnia objęcia służby, przy czym uposażenie za czas do pierwszego dnia najbliższego miesiąca oblicza się w wysokości dziennej po $\frac{1}{30}$ części uposażenia; postanowienie to dotyczy także ponownego powołania do służby czynnej żołnierza zawodowego, pozostającego w stanie spoczynku; powinien on jednak za ten czas i w takim samym stosunku

zwrócić Skarbowi Państwa pobrane do końca miesiąca za opatrzenie emerytalne;

- b) dla podchorążych, mianowanych podporucznikami zawodowymi, — od pierwszego dnia tego miesiąca, w którym mianowanie nastąpiło; z uposażenia potrąca się jednak żołd oraz wartość otrzymanego w na'urze pożywienia;
- c) w pozostałych przypadkach — z dniem pierwszym najbliższego kalendarzowego miesiąca po dniu awansu (mianowania) lub po dniu powstania warunków, uzasadniających zmianę uposażenia, jeżeli dzień awansu (mianowania) lub zmiany warunków nie zbiega się z terminem płatności uposażenia.

W razie zmiany miejsca służbowego, pociągającej za sobą zmianę wysokości uposażenia, przysługuje żołnierzowi zawodowemu prawo do uposażenia, odpowiadającego nowemu miejscu służbowemu, od pierwszego dnia kalendarzowego miesiąca, następującego po zwolnieniu go od obowiązków służbowych w dawnym miejscu służbowym, jeżeli dzień zwolnienia nie zbiega się z terminem płatności uposażenia.

Art. 17.

Terminy płatności uposażenia ustala Rada Ministrów.

Terminy płatności dodatków ustala Minister Spraw Wojskowych w porozumieniu z Ministrem Skarbu.

Art. 18.

Zawodowy oficer, przeniesiony w stan nieczynny na skutek udzielenia mu długoterminowego urlopu:

- a) przed przesłużeniem 15 lat w stanie czynnym nie otrzymuje żadnego uposażenia;
- b) po przesłużeniu w wojsku polskim (polskiej marynarce wojennej) 15 lat otrzymuje przez czas pierwszych 6 miesięcy pozostawania w stanie nieczynnym pełne uposażenie, a przez resztę czasu pozostawania w stanie nieczynnym nie pobiera żadnego uposażenia.

Art. 19.

Zawodowy podoficer lub szeregowiec, przeniesiony w stan nieczynny na skutek udzielenia mu urlopu celem odbycia kursu lub praktyki, potrzebnych do uzyskania stanowiska w służbie państwowej, samorządowej lub przedsiębiorstwie państwowym, otrzymuje uposażenie jak w stanie czynnym przez czas pierwszych 6 miesięcy urlopu.

Art. 20.

Żołnierze zawodowi, pozostający w stanie nieczynnym z powodu czasowej niezdolności do służby, stwierdzonej przez komisję wojskowo-lekarską, otrzymują przez czas pierwszych 6 miesięcy przebywania w stanie nieczynnym pełne uposażenie, przez resztę czasu przebywania w stanie nieczynnym — uposażenie w wysokości zaopatrzenia emerytalnego, jakie by im przysługiwało, gdyby ich niezdolność do służby była trwała. Ci natomiast, którym by prawo do zaopatrzenia emerytalnego nie przysługiwało, otrzymują po upływie pierwszych 6 miesięcy przebywania w stanie nieczynnym uposażenie w wysokości najniższego zaopatrzenia emerytalnego.

Żołnierze zawodowi, przeniesieni w stan nieczynny z powodu czasowej niezdolności do czynnej służby, wywołanej przyczynami, związanymi z pełnieniem służby, a stwierdzonej przez komisję wojskowo-lekarską, otrzymują przez cały czas pozostawania w stanie nieczynnym pełne uposażenie.

Art. 21.

Żołnierze zawodowi, pozostający w stanie nieczynnym z powodu zredukowania eta'ów, otrzymują pełne uposażenie:

- a) oficerowie w ciągu lat 3;
  - b) podoficerowie i szeregowcy w ciągu 18 miesięcy;
- Jeżeli zaś nadal pozostają z powyższej przyczyny w stanie nieczynnym, nie otrzymują żadnego uposażenia.

Art. 22.

W razie dostania się żołnierza zawodowego, pełniącego czynną służbę, do niewoli lub zaginięcia na terenie działań wojennych,

prawo jego do uposażenia ulega zawieszeniu w całości aż do jego powrotu.

O ile jednak pozostający w niewoli (zaginiony) pozostawił rodzinę (art. 6), zawieszeniu ulega tylko połowa uposażenia, zaś drugą połowę należy wypłacać rodzinie. Żona separowana, która pobiera alimenty, otrzymuje uposażenie w wysokości alimentów, nie wyższe jednak niż połowa uposażenia.

Jeżeli okoliczności wskazują na to, że żołnierz zawodowy padł w niewolę rozmyślnie, zawiesza się również prawo do uposażenia pobieranego przez rodzinę.

Po powrocie żołnierza zawodowego i po stwierdzeniu, że dostał się on do niewoli lub też zaginął na terenie działań wojennych bez własnej winy, otrzymuje on za cały czas niewoli (zaginięcia) uposażenie, które uległo zawieszeniu z potrąceniem ewentualnych załiczek, wypłaconych w czasie niewoli (zaginięcia) i kwot uposażenia, wypłaconego jego rodzinie w czasie niewoli (zaginięcia).

Gdy żołnierz zawodowy, który dostał się do niewoli lub zaginął na terenie działań wojennych i którego rodzina za ten czas pobiera uposażenie, nie odnajdzie się najpóźniej w ciągu roku od chwili ratyfikacji pokoju, rodzina traci prawo do uposażenia, otrzymuje na omiast tymczasowe zaopatrzenie w myśl obowiązujących przepisów.

W wyjątkowych przypadkach Rada Ministrów władna jest ten termin przedłużyć.

Postanowienia artykułu niniejszego stosują się odpowiednio także w czasie pokoju do żołnierzy zawodowych w służbie bezpieczeństwa lub w służbie granicznej.

Art. 23.

Prawo do uposażenia gaśnie:

- a) w razie śmierci żołnierza zawodowego — z ostatnim dniem kalendarzowego miesiąca, w którym śmierć nastąpiła;
- b) w razie rozwiązania stosunku służbowego w inny sposób — z ostatnim dniem tego kalendarzowego miesiąca, w którym stosunek służbowy istotnie ustał.

Art. 24.

Żołnierze zawodowi, przeniesieni do rezerwy lub pospoliciego ruszenia, otrzymują odprawę w wysokości:

- a) oficerowie zawodowi za czas służby w wojsku polskim (polskiej marynarce wojennej) ponad 5 lat — dwunastomiesięcznego, od 2 lat do 5 lat — sześciomiesięcznego ostatnio pobieranego uposażenia;
- b) zawodowi podoficerowie i szeregowcy za czas służby w wojsku polskim (polskiej marynarce wojennej) ponad 12 lat — osiemnastomiesięcznego, za czas służby w wojsku polskim (polskiej marynarce wojennej) ponad 10 lat — dwunastomiesięcznego, za czas służby w wojsku polskim (polskiej marynarce wojennej) ponad 6 lat — sześciomiesięcznego, za czas służby w wojsku polskim (polskiej marynarce wojennej) ponad 3 lata — dwumiesięcznego, za czas służby w wojsku polskim (polskiej marynarce wojennej) ponad 2 lata — jednomiesięcznego ostatnio pobieranego uposażenia.

Do czasokresów, wymienionych pod lit. b), liczyć należy podoficerom i szeregowcom zawodowym tylko służbę w charakterze żołnierza zawodowego.

Art. 25.

Odprawy nie otrzymują:

- a) przyjęci bezpośrednio po zwolnieniu z wojska (marynarki wojennej) do służby państwowej, samorządowej lub w przedsiębiorstwach państwowych, jeżeli na tej służbie pozostaną przynajmniej przez okres 6 miesięcy;
- b) oficerowie, zwolnieni do rezerwy na własną prośbę;
- c) zawodowi podoficerowie i szeregowcy, z którymi rozwiązano stosunek służbowy z powodu skazującego wyroku, orzeczenia komisji dyscyplinarnej lub wydalenia ze szkoły kształcącej na oficerów zawodowych;
- d) skazani wyrokiem sądu wojskowego na karę wydalenia z wojska lub z marynarki wojennej albo na karę wydalenia z korpusu oficerskiego oraz skazani wyrokiem sądu karnego powszechnego na karę, pociągającą za sobą w myśl przepisów kodeksu karnego wojskowego karę wydalenia z wojska

ska lub z marynarki wojennej albo karę wydalenia z korpusu oficerskiego.

Art. 26.

Prawo do odprawy ulega zawieszeniu w przypadkach:

- a) wszczęcia przeciwko żołnierzowi zawodowemu postępowania karnego o przestępstwo z chęci zysku lub innych niskich pobudek;
- b) zarządzenia w związku z toczącym się postępowaniem karnym aresztu śledczego lub zawieszenia w czynnościach służbowych;
- c) skazania wyrokiem sądu I instancji na karę wydalenia z wojska lub z marynarki wojennej albo na karę wydalenia z korpusu oficerskiego.

Utrata prawa do odprawy zawieszona następuje w przypadku prawomocnego skazania wyrokiem sądu wojskowego na karę wydalenia z wojska lub z marynarki wojennej, karę wydalenia z korpusu oficerskiego lub karę degradacji, albo też prawomocnego skazania wyrokiem sądu karnego powszechnego na karę, pociągającą za sobą w myśl przepisów kodeksu karnego wojskowego jedną z powyższych kar, oraz w przypadku orzeczenia komisji dyscyplinarnej albo wydania zarządzenia wydalenia ze szkoły kształcącej na oficerów zawodowych, które pociąga za sobą rozwiązanie stosunku służbowego.

W innych przypadkach następuje wypłata zatrzymanej odprawy, przy czym bez względu na to, czy uprawnionemu przysługuje pełne uposażenie, czy też zmniejszone, odprawę wymierza się zawsze od pełnego uposażenia.

Art. 27.

W razie śmierci żołnierza zawodowego przyznaje się osobie, która poniesie koszty pogrzebu, zwrot tych kosztów, przy czym:

- a) jeżeli koszty pogrzebu ponoszą żona, dzieci lub rodzice, przyznaje się na pokrycie tych kosztów ryczałt w wysokości 3-miesięcznego ostatnio pobranego przez zmarłego uposażenia;

b) jeżeli koszty pogrzebu ponosi inna osoba, przyznaje się jej zwrot kosztów rzeczywiście poniesionych i udowodnionych najwyżej do wysokości określonej pod lit. a).

Postanowienia artykułu niniejszego stosuje się również w razie śmierci żołnierza zawodowego, pozostającego w stanie nieczynnym, chociażby w tym czasie nie pobierał uposażenia.

Art. 28.

Postanowienia rozdziału II, odnoszące się do oficerów zawodowych, stosuje się również do oficerów rezerwy powołanych do służby czynnej celem przemianowania na zawodowych.

Jednorazowa kwota na wyekwipowanie (art. 11) przysługuje tym oficerom tylko w przypadku, jeśli nie otrzymali oni jeszcze tego rodzaju należności w wojsku polskim (polskiej marynarce wojennej).

Przy zwolnieniu tych oficerów ze służby czynnej, jeżeli nie zostaną oni przemianowani na zawodowych, stosuje się odpowiednio postanowienia art. 49.

R o z d z i a ł III.

Uposażenie podoficerów i szeregowców, pełniących obowiązkową służbę czynną, oraz nadterminową.

Art. 29.

Uposażenie podoficerów i szeregowców, pełniących obowiązkową służbę czynną, oraz nadterminowych zależne jest od stopnia wojskowego i jeżeli niniejsze rozporządzenie inaczej nie stanowi, należy im się w całości przez cały czas pełnienia służby czynnej.

Do ich uposażenia należy: żołd, wyżywienie, wyekwipowanie i zakwaterowanie.

Art. 30.

Podoficerowie i szeregowcy, pełniący obowiązkową służbę czynną, oraz nadterminowi otrzymują uposażenie od chwili zaliczenia ich do stanu faktycznego formacji wojskowej (wcielenia).

Przy awansie prawo do uposażenia, związanego z wyższym stopniem wojskowym, przysługuje im z dniem pierwszym najbliższej dekady, jeżeli dzień awansu nie zbiegł się z dniem wypłaty żołdu.

Art. 31.

Żołd płatny jest co dziesięć dni (dekadami) z góry w dniu pierwszym, jedenastym i dwudziestym pierwszym każdego miesiąca, przy czym ostatnia dekada liczy się zawsze za dziesięć dni bez względu na ilość dni w miesiącu. Jeżeli dzień płatności przypada na niedzielę lub dzień wolny od zajęć służbowych, żołd wypłaca się w dniu poprzednim.

W marynarce wojennej dopuszczalne jest w razie zaokrętowania wypłacanie żołdu miesięcznie z góry.

Art. 32.

Żołd w zależności od posiadanego stopnia wynosi na dekadę dla starszego sierżanta, starszego bosmana i równorzędnych zł 3.00
 dla sierżanta, bosmana i równorzędnych . . . . . zł 2.58
 dla plutonowego, starszego marynarza ochotnika, bosmanmata i równorzędnych . . . . . zł 2.15
 dla kaprała, marynarza ochotnika, mata i równorzędnych zł 1.70
 dla starszego szeregowca, starszego marynarza z poboru i równorzędnych . . . . . zł 1.07
 dla szeregowca, marynarza z poboru i równorzędnych . zł 0.85

Podczas pobytu w szpitalu żołd, w zależności od posiadanego stopnia, wynosi na dekadę:

dla starszego sierżanta, starszego bosmana i równorzędnych . . . . . zł 2.25
 dla sierżanta, bosmana i równorzędnych . . . . . zł 1.94
 dla plutonowego, starszego marynarza ochotnika, bosmanmata i równorzędnych . . . . . zł 1.61
 dla kaprała, marynarza ochotnika, mata i równorzędnych zł 1.28
 dla starszego szeregowca, starszego marynarza z poboru i równorzędnych . . . . . zł 0.80
 dla szeregowca, marynarza z poboru i równorzędnych . zł 0.64

Podoficerowie i szeregowcy, pełniący obowiązkową służbę czynną, oraz nad'ermanowi, którzy znajdują się w szpitalu z przy-

czyn związanych z pełnieniem służby lub z powodu epidemii, panującej w wojsku lub w marynarce wojennej, otrzymują żołd w pełnym wymiarze.

Art. 33.

Podoficerowie i szeregowcy nadterminowi otrzymują oprócz żołdu (art. 32) dodatek, który wynosi dla nadterminowych wojska 45 zł, a dla nadterminowych marynarki wojennej — 58 zł miesięcznie.

Wypłata tego dodatku następuje w terminach ustalonych dla wypłaty uposażenia żołnierzom zawodowym.

Art. 34.

Podoficerom i szeregowcom, pełniącym obowiązkową służbę czynną, oraz nadterminowym należy się wyżywienie na koszt Skarbu Państwa. Wymiar dziennej racji żywności ustala Minister Spraw Wojskowych.

Podoficerowie i szeregowcy, pełniący obowiązkową służbę czynną, oraz nadterminowi otrzymują wyżywienie z kotła; w wyjątkowych jednak przypadkach, uzasadnionych względami służbowymi lub osobistymi, mogą oni otrzymywać strawne w gotówce.

Wysokość strawnego za dzienną rację żywności określa Minister Spraw Wojskowych.

Podoficerowie i szeregowcy, pełniący obowiązkową służbę czynną, oraz nadterminowi, otrzymujący strawne w przypadkach uzasadnionych względami służbowymi, otrzymują ponadto dodatek na wyrównanie cen rynkowych i koszty przyrządzania strawy. Wysokość tego dodatku określa Minister Spraw Wojskowych.

Art. 35.

Podoficerowie i szeregowcy, pełniący obowiązkową służbę czynną, oraz nadterminowi otrzymują pełne wyekwipowanie w naturze. Wyekwipowanie to pozostaje własnością Skarbu Państwa.

Minister Spraw Wojskowych władny jest określić, w jakich przypadkach przedmioty umundurowania mogą być podoficerom

i szeregowcom oddawane na własność, oraz w jakich przypadkach i jakiej wysokości mogą im być wypłacane premie pieniężne za oszczędne używanie przedmiotów umundurowania.

Art. 36.

Podoficerowie i szeregowcy, pełniący obowiązkową służbę czynną, oraz nadterminowi korzystają z bezpłatnego zakwaterowania.

Art. 37.

Do podoficerów i szeregowców, pełniących obowiązkową służbę czynną, oraz do nadterminowych stosują się postanowienia art. 8 ust. 1, art. 9, art. 13 lit. b) i art. 14 w granicach ustalonych rozporządzeniami lub zarządzeniami wydanymi na ich podstawie oraz postanowienia art. 10 i 22 ust. 1, 4 i 7 rozporządzenia niniejszego.

R o z d z i a ł IV.

Uposażenie podchorążych.

Art. 38.

Uposażenie podchorążych, nie będących żołnierzami zawodowymi, składa się z żołdu, wyżywienia, wyekwipowania oraz zakwaterowania i przysługuje od dnia zaliczenia do stanu faktycznego uczniów szkoły.

Przyrównanie tych podchorążych pod względem wymiaru żołdu do podoficerów i szeregowców, pełniących obowiązkową służbę czynną, oraz warunki, na jakich przysługuje im wyżywienie, wyekwipowanie oraz zakwaterowanie, określi Minister Spraw Wojskowych.

Art. 39.

Do podchorążych, nie będących żołnierzami zawodowymi, stosuje się postanowienia art. 8, 9, 10, 13 lit. b), 14 i 22 ust. 1, 4 i 7 w granicach ustalonych dla podoficerów i szeregowców, pełniących obowiązkową służbę czynną.

Art. 40.

Podoficerowie i szeregowcy zawodowi, pełniący służbę w charakterze podchorążych, zatrzymują pod względem uposażenia przez czas tej służby wszelkie uprawnienia, przewidziane niniejszym rozporządzeniem dla podoficerów i szeregowców zawodowych.

Podoficerowie i szeregowcy zawodowi, pełniący służbę w charakterze podchorążych, korzystają w czasie tej służby z wyżywienia i zakwaterowania za zapłatą, której wysokość określi Minister Spraw Wojskowych.

R o z d z i a ł V.

Uposażenie żołnierzy rezerwy, powołanych na ćwiczenia wojskowe lub dodatkowe ćwiczenia wojskowe.

Art. 41.

Żołnierze rezerwy, powołani na ćwiczenia wojskowe lub dodatkowe ćwiczenia wojskowe, otrzymują:

1. oficerowie i chorążowie:

a) za każdy dzień służby od dnia zaliczenia do stanu faktycznego formacji wojskowej (wcielenia) do dnia zwolnienia — dzienną płacę, wynoszącą $\frac{1}{30}$ część uposażenia samotnego oficera zawodowego odpowiedniego stopnia lub samotnego zawodowego chorążego;

b) na czas pełnienia służby — wykwapowanie w na'urze, pozostające własnością Skarbu Państwa; Minister Spraw Wojskowych władny jest określić w porozumieniu z Ministrem Skarbu, jakie przedmioty umundurowania i na jakich warunkach mogą być oddawane oficerom i chorążym na własność;

c) w przypadkach pełnienia służby w miejscowościach poza miejscem swego zamieszkania — zakwaterowanie przejściowe w naturze lub ekwiwalent pieniężny;

2. podoficerowie, z wyjątkiem chorążych, i szeregowcy:

a) dzienny żołd posiadanego stopnia, obliczony w stosunku $\frac{1}{10}$ żołdu na dekadę podoficerów lub szeregowców, peł-

niących obowiązkową służbę czynną, za każdy dzień służby od dnia zaliczenia do stanu faktycznego formacji (wcielania);

- b) na czas pełnienia służby — wyekwipowanie, pozostające własnością Skarbu Państwa;
- c) wyżywienie oraz zakwaterowanie na równi z podoficerami lub szeregowcami, pełniącymi obowiązkową służbę czynną.

Art. 42.

Oficerowie i chorążowie, powołani na ćwiczenia wojskowe lub na dodatkowe ćwiczenia wojskowe, którzy otrzymali jednorazową kwotę na wyekwipowanie lub też wyekwipowanie w naturze w myśl ustępu ostatniego, względnie pozycji 1 art. 91 ustawy z dnia 9 października 1923 r. o uposażeniu funkcjonariuszów państwowych i wojska (Dz. U. R. P. Nr 116 poz. 924), albo też w myśl art. 11, 28 lub 46 rozporządzenia niniejszego, korzystają z prawa otrzymania wyekwipowania w naturze w myśl art. 41 pkt 1 lit. b) po odbyciu 24 tygodni ćwiczeń wojskowych w stopniu oficerskim lub w stopniu chorążego, a przed upływem tego terminu — po zwróceniu Skarbowi Państwa otrzymanej jednorazowej kwoty na wyekwipowanie.

Art. 43.

Wyplata uposażenia unormowanego art. 41 następuje co 10 dni z góry.

Oficerom i chorążym można wypłacać uposażenie na miesiąc z góry, jeżeli ćwiczenia mają trwać dłużej niż miesiąc.

Art. 44.

Jeżeli żołnierz, powołany na ćwiczenia lub dodatkowe ćwiczenia wojskowe, stawić się ma do służby w miejscowości poza miejscem swego zamieszkania, przysługuje mu uposażenie lub żołd i wyżywienie, licząc od dnia wyjazdu na służbę do dnia powrotu do swego miejsca zamieszkania. Nadto otrzymuje on zwrot kosztów podróży i z powrotem.

Do żołnierzy rezerwy, powołanych na ćwiczenia wojskowe lub dodatkowe ćwiczenia wojskowe, stosuje się postanowienia art. 10, 13 i 14 w granicach, ustalonych rozporządzeniami lub zarządzeniami, wydanymi na ich podstawie.

R o z d z i a ł VI.

Uposażenie żołnierzy, powołanych do służby czynnej w czasie wojny, mobilizacji lub zarządzeniem Rady Ministrów, o ile bezpieczeństwo Państwa tego wymaga.

Art. 46.

Postanowienia rozporządzenia niniejszego, odnoszące się do oficerów zawodowych, stosuje się odpowiednio do oficerów, powołanych do służby czynnej w czasie wojny, mobilizacji lub zarządzeniem Rady Ministrów, o ile bezpieczeństwo Państwa tego wymaga.

Postanowienia rozporządzenia niniejszego, odnoszące się do podoficerów i szeregowców, pełniących obowiązkową służbę czynną, stosuje się odpowiednio do podoficerów i szeregowców, powołanych do służby czynnej w czasie wojny, mobilizacji lub zarządzeniem Rady Ministrów, o ile bezpieczeństwo Państwa tego wymaga.

Do chorążych (równorzędnych) oraz pozostających w stanie spoczynku podoficerów i szeregowców, powołanych do służby czynnej w czasie wojny, mobilizacji lub zarządzeniem Rady Ministrów, o ile bezpieczeństwo Państwa tego wymaga, stosuje się odpowiednio postanowienia, dotyczące zawodowych podoficerów i szeregowców.

Oficerowie i chorążowie (równorzędni), powołani do służby czynnej w czasie wojny, mobilizacji lub zarządzeniem Rady Ministrów, o ile bezpieczeństwo Państwa tego wymaga, jak również podchorążowie rezerwy i podoficerowie mianowani w tym czasie podporucznikami rezerwy lub chorążymi rezerwy (równorzędnymi) otrzymują przy powołaniu lub mianowaniu wyekwipowanie w naturze, albo równowartość pieniężną, którą określi Minister Spraw Wojskowych; od tego uprawnienia w całości lub

w części są wyłączeni oficerowie i chorążowie (równorzędni), którzy tego rodzaju należność lub jej część w wojsku polskim (polskiej marynarce wojennej) już otrzymali.

Art. 47.

Do powołanych do służby czynnej w czasie wojny, mobilizacji lub zarządzeniem Rady Ministrów, o ile bezpieczeństwo Państwa tego wymaga, mają odpowiednie zastosowanie postanowienia art. 44 rozporządzenia niniejszego.

Art. 48.

Oficerowie, chorążowie oraz pozostający w stanie spoczynku podoficerowie i szeregowcy, powołani do służby czynnej w czasie wojny, mobilizacji lub zarządzeniem Rady Ministrów, o ile bezpieczeństwo Państwa tego wymaga, otrzymują ponadto:

- a) utrzymujący rodzinę (art. 6), jeżeli wskutek powołania do służby zmienili miejsce swego zamieszkania i jeżeli z tej przyczyny prowadzą dwa domy, — miesięczny dodatek na mieszkanie dla rodziny;
- b) samotni, jeżeli nie mieszkają razem z rodzicami, tudzież wdowcy bezdzietni — miesięczny dodatek na składowe od pierwszego dnia tego miesiąca, w którym zgłosili się do służby.

Wysokość miesięcznych doda ków, wymienionych pod lit. a) i b) oraz terminy wypłaty tych dodatków określi Minister Spraw Wojskowych w porozumieniu z Ministrem Skarbu.

Postanowienia niniejszego artykułu stosuje się również do żołnierzy zawodowych, pełniących służbę na obszarze wojennym lub przejściowo poza swoim garnizonem.

Art. 49.

Żołnierze rezerwy i pospolitego ruszenia, powołani do służby w czasie wojny, mobilizacji lub zarządzeniem Rady Ministrów, o ile bezpieczeństwo Państwa tego wymaga, otrzymują przy zwolnieniu z czynnej służby, jeżeli nie nabyli prawa do zaopatrzenia w myśl obowiązujących przepisów, odprawę, której wysokość oznaczy Rada Ministrów.

Odprawa nie należy się żołnierzom, zwolnionym z czynnej służby, jeżeli:

- a) są funkcjonariuszami państwowymi albo pracownikami samorządowymi lub w przedsiębiorstwach państwowych;
- b) zostają zwolnieni na własną prośbę;
- c) zwolnienie ze służby nastąpiło z mocy skazującego wyroku sądowego lub orzeczenia oficerskiego honorowego.

R o z d z i a ł VII.

Uposażenie w przypadku samowolnego opuszczenia służby, zawieszenia w czynnościach służbowych, śledztwa, odbywania kary.

Art. 50.

Prawo do uposażenia lub żołdu zawiesza się żołnierzowi, który opuścił swą jednostkę albo swe stanowisko służbowe lub który poza nimi pozostaje wśród okoliczności, nasuwających podejrzenie popełnienia przestępstwa.

Zawieszenie uposażenia lub żołdu trwa przez czas nieobecności w jednostce lub na stanowisku służbowym.

W razie uznania nieobecności za usprawiedliwioną otrzymuje żołnierz całe zaległe uposażenie lub żołd; w przeciwnym przypadku traci je w całości za czas nieobecności.

Art. 51.

Żołnierz, zawieszony w czynnościach służbowych lub osadzony w areszcie śledczym, otrzymuje od najbliższego terminu płatności $\frac{3}{4}$ uposażenia lub żołdu posiadanego stopnia, reszta pozostaje w zawieszeniu.

W razie odłożenia doniesienia, umorzenia postępowania, uwolnienia od oskarżenia w postępowaniu karnym lub uniewinnienia w postępowaniu honorowym albo też w razie orzeczenia w postępowaniu honorowym tylko napomnienia, a w postępowaniu dyscyplinarnym tylko kary porządkowej — wypłaca się żołnierzowi zawieszony uposażenie lub żołd.

W przypadku prawomocnego skazania:

- a) oficera na karę pozbawienia wolności bez orzeczenia kary dodatkowej wydalenia z wojska lub z marynarki wojennej lub kary wydalenia z korpusu oficerskiego albo też na karę wolnościową, nie pociągającą za sobą w myśl kodeksu karnego wojskowego powyższych kar,
- b) podoficera lub starszego szeregowca na karę pozbawienia wolności bez orzeczenia kary dodatkowej degradacji albo też na karę wolnościową, nie pociągającą za sobą w myśl kodeksu karnego wojskowego kary degradacji,
- c) szeregowca na karę pozbawienia wolności, która u podoficerów i starszych szeregowców nie pociąga za sobą degradacji,

— otrzymuje skazany przez czas odbywania kary od dnia jej faktycznego rozpoczęcia z mocy prawomocnego wyroku połowę uposażenia lub żołdu posiadanego stopnia.

Art. 53.

Podoficer lub starszy szeregowiec, zasądzony wyrokiem sądu I instancji na karę degradacji lub na karę wolnościową, pociągającą za sobą w myśl kodeksu karnego wojskowego karę degradacji, albo też szeregowiec zasądzony na karę, pociągającą za sobą u podoficerów lub starszych szeregowców karę degradacji, otrzymuje od terminu najbliższej wypłaty uposażenia lub żołdu po zapadnięciu wyroku — 1/5 część żołdu szeregowca; reszta ulega zawieszeniu.

Właściwy dowódca okręgu korpusu (równorzędny) może jednak przyznać rodzinie żołnierza zawodowego zasiłek płatny miesięcznie z góry do wysokości 1/5 części uposażenia.

W przypadku prawomocnego uwolnienia od oskarżenia następuje wypłata zawieszonych uposażenia lub żołdu po potrąceniu zasiłku, jeśli był on wypłacany, w przypadku zaś uprawomocnienia się skazującego wyroku sądu I instancji następuje utrata prawa do tej części uposażenia lub żołdu, której wypłatę zawieszono. Przez czas odbywania kary otrzymuje skazany żołd w wymiarze, określonym w ust. 1.

Jeżeli w wyroku prawomocnym nie orzeczono kary degradacji lub też orzeczono karę, nie pociągającą za sobą degradacji, to w tym przypadku skazany otrzymuje uzupełnienie uposażenia lub żołdu do wysokości wskazanej w art. 51 lub w art. 52.

Art. 54.

Jeżeli wyrokiem sądu I instancji zostanie zasądzony:

- a) żołnierz na karę wydalenia z wojska lub z marynarki wojennej albo na karę wolnościową, która w myśl kodeksu karnego wojskowego pociąga za sobą wydalenie z wojska lub z marynarki wojennej,
- b) oficer na karę wydalenia z korpusu oficerskiego albo na karę wolnościową, która w myśl kodeksu karnego wojskowego pociąga za sobą wydalenie z korpusu oficerskiego,
— zawiesza się uposażenie lub żołd w całości od najbliższego terminu ich płatności po zapadnięciu wyroku sądu I instancji.

Właściwy dowódca okręgu korpusu (równorzędny) może jednak przyznać rodzinie żołnierza zawodowego zasiłek, płatny miesięcznie z góry, do wysokości $\frac{1}{5}$ części uposażenia.

W przypadku prawomocnego uwolnienia od oskarżenia następuje wypłata zawieszzonego uposażenia po potrąceniu zasiłku, jeśli był on wypłacony. Natomiast w przypadku:

- a) utrzymania w mocy wyroku sądu I instancji następuje całkowita utrata prawa do uposażenia lub żołdu; nie przysługuje też skazanemu prawo do zwrotu zawieszzonego uposażenia lub żołdu w myśl ust. 1;
- b) prawomocnego orzeczenia innej kary niż wymienionej w ust. 1, skazany otrzymuje uzupełnienie uposażenia lub żołdu do wysokości, wskazanej w art. 51, chyba, że orzeczono degradację, w którym to przypadku stosuje się art. 53 ust. 3.

Art. 55.

Darowanie aktem łaski Prezydenta Rzeczypospolitej kary lub jej skutków nie powoduje przywrócenia zasądzonemu prawa do uposażenia lub jego części zawieszzonej z powodów, przewidzianych w rozporządzeniu niniejszym.

Uchylenie w drodze wznowionego postępowania karnego albo honorowego mocy prawnej prawomocnego wyroku sądowego lub orzeczenia oficerskiego sądu honorowego, pociągającego dla żołnierza w myśl rozporządzenia niniejszego utratę prawa do uposażenia w całości lub w części i uwolnienie całkowite żołnierza od oskarżenia we wznowionym postępowaniu karnym lub uniewinnienie całkowite we wznowionym postępowaniu honorowym — powoduje wypłatę utraconego uposażenia lub zawieszony jego części.

Nie następuje jednak wypłata utraconego uposażenia lub zawieszony jego części, gdy w drodze wznowionego postępowania karnego lub honorowego zapadł wyrok lub orzeczenie skazujące żołnierza na jakąkolwiek bądź karę, chociażby nawet nie powodującą w myśl niniejszego rozporządzenia utraty lub zawieszenia uposażenia.

R o z d z i a ł VIII.

Przedawnienie roszczeń.

Art. 57.

Roszczenia osób, wymienionych w art. 1, do Skarbu Państwa, wynikające z tytułu uposażenia, przedawniają się po upływie lat trzech od dnia powstania odnośnego tytułu prawnego.

Bieg przedawnienia przerywa się przez każdą czynność, przedsięwziętą przez te osoby w celu ustalenia lub dochodzenia wiarygodności, jeżeli Skarb Państwa został o tych czynnościach zaświadomiony.

R o z d z i a ł IX.

Postanowienia końcowe.

Art. 58.

Wykonanie niniejszego rozporządzenia porucza się Ministrowi Spraw Wojskowych.

Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem 1 lutego 1934 r.

Z dniem tym traci moc obowiązującą rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 20 września 1927 r. w sprawie uposażenia szeregowych nadterminowych w marynarce wojennej (Dz. U. R. P. Nr 84 poz. 751), tudzież wszystkie inne przepisy w sprawach unormowanych rozporządzeniem niniejszym.

ROZKAZY MINISTRA SPRAW WOJSKOWYCH.

56.

Rozporządzenie ministra spraw wojskowych z dn. 9 marca 1937 r. w sprawie wykonania rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dn. 28 października 1933 r. o uposażeniu wojska i marynarki wojennej.

(Dz. U. R. P. Nr 21 z dn. 22 marca 1937 r., poz. 136; Dz. Rozk. Nr 437, poz. 49)

Na podstawie art. 58 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 28 października 1933 r. o uposażeniu wojska i marynarki wojennej (Dz. U. R. P. z 1937 r. Nr 8 poz. 66) zarządzam co następuje:

§ 1. (1) Artykuły powołane w rozporządzeniu niniejszym bez bliższego określenia oznaczają artykuły rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 28 października 1933 r. o uposażeniu wojska i marynarki wojennej. (Dz. U. R. P. z 1937 r. Nr 8 poz. 66).

(2) Paragrafy powołane w rozporządzeniu niniejszym bez bliższego określenia oznaczają paragrafy rozporządzenia niniejszego.

Do art. 5.

§ 2. Uposażenie w wymiarze, przewidzianym dla stolicy, przysługuje żołnierzom zawodowym, posiadającym stałą przy należność służbową w obrębie garnizonu stołecznego.

Do art. 11 i 28.

§ 3. (1) Jednorazową kwotę na wyekwipowanie dla mianowanych podporucznikami zawodowymi lub chorążymi zawodowymi, albo też zastępujące tę kwotę w całości lub częściowo wyekwipowanie w naturze, określa osobne zarządzenie. Wypłata powyższej należności lub wydanie wyekwipowania w naturze następuje w dniu ogłoszenia mianowania. W razie zarządzenia mianowania z mocą obowiązującą wstecz ponad 3 miesiące, potrąca się mianowanemu z jednorazowej kwoty na wyekwipowanie, a w przypadku otrzymania wyekwipowania w naturze — z uposażenia, koszt zużycia umundurowania skarbowego za cały czas korzystania z tego umundurowania, począwszy od tego dnia, od którego mianowanie obowiązuje. Potrąceniu podlega tylko koszt zużycia umundurowania sukiennego (furażerki, rogatywki, kurtki sukiennej, spodni sukiennych, spodni wyjściowych ciemnych, płaszcz sukiennego i owijaczy sukiennych) oraz obuwia. Koszt zużycia oblicza się dziennie przy uwzględnieniu normy trwałości, czasu noszenia i ceny, ustalonej dla danego przedmiotu.

(2) Wypłata jednorazowej kwoty na wyekwipowanie lub wydanie wyekwipowania w naturze oficerom rezerwy powołanym do służby czynnej celem przemianowania na zawodowych, którzy tego rodzaju należności jeszcze nie otrzymali, następuje w dniu rozpoczęcia służby czynnej.

§ 4. Roczny dodatek na uzupełnienie wyekwipowania jest płacony za cały rok kalendarzowy z góry łącznie z uposażeniem za miesiąc styczeń z ograniczeniami zawartymi w § 5 ust. (1) i (2) oraz w § 6 i 7. Dodatek ten należy się wszystkim oficerom i chorążym (równorzędnym), mającym prawo do uposażenia za miesiąc styczeń tego roku kalendarzowego, za który następuje wypłata dodatku.

§ 5. (1) Roczny dodatek na uzupełnienie wyekwipowania otrzymują:

- a) oficerowie zawodowi mianowani z podchorążych oraz chorążowie zawodowi (równorzędni), mianowani z podoficerów zawodowych — po upływie 2 lat od dnia mianowania podporucznikami zawodowymi lub chorążymi zawodowymi (równorzędnymi);
- b) oficerowie rezerwy, powołani do służby czynnej celem przemianowania na zawodowych, którzy przy powołaniu otrzymali jednorazową kwotę na wyekwipowanie albo zastępujące tę kwotę w całości lub częściowo wyekwipowanie w naturze — po upływie 2 lat od dnia rozpoczęcia służby czynnej;
- c) oficerowie rezerwy, powołani do służby czynnej celem przemianowania na zawodowych, którzy nie byli uprawnieni do otrzymania przy powołaniu należności wymienionych pod lit. b) — od dnia rozpoczęcia służby czynnej.

(2) Do wymienionego w ust. (1) dwuletniego czasokresu nie zalicza się ewentualnych przerw w służbie, w czasie których oficer, chorąży (równorzędny) z jakichkolwiek bądź powodów nie ma prawa do uposażenia.

(3) Za dzień mianowania, lub rozpoczęcia służby czynnej w myśl rozporządzenia niniejszego, należy uważać dzień, od którego oficerowi, chorążemu (równorzędnemu) przysługuje uposażenie danego stopnia.

§ 6. (1) Oficerom, chorążym (równorzędnym), pozostającym w dniu płatności rocznego dodatku na uzupełnienie wyekwipowania (§ 5) na urlopie bez uposażenia lub w stanie nieczynnym bez uposażenia, wypłaca się ten dodatek w danym roku kalendarzowym dopiero łącznie z uposażeniem za miesiąc bezpośrednio następujący po tym miesiącu, w którym powrócili oni z urlopu bez uposażenia, lub stanu nieczynnego bez uposażenia, do służby czynnej, lub przeszli z powrotem w stan czynny i to nie za cały rok, lecz tylko stosunkowo za taki okres czasu, jaki przy uwzględnieniu przepisu zawartego w ust. (3) paragrafu niniejszego, pozostaje od czasu ich powrotu do służby czynnej, do końca danego roku kalendarzowego.

(2) Oficerom i chorążym (równorzędnym), o których mowa w ust. (1) § 5, wypłaca się w ciągu danego roku kalendarzowego dodatek na uzupełnienie wyekwipowania łącznie z uposaże-

niem za miesiąc bezpośrednio następujący po tym miesiącu, w którym upłynął dwuletni okres od dnia ich mianowania podporucznikami zawodowymi lub chorążymi (równorzędnymi), lub łącznie z uposażeniem za miesiąc bezpośrednio następujący po dniu wstąpienia oficera do służby czynnej i to w obu przypadkach tylko stosunkowo za taki okres czasu, jaki pozostaje do końca danego roku kalendarzowego.

(3) Przy ustaleniu terminu, od którego w przypadkach, określonych w paragrafie niniejszym, oblicza się dodatek na uzupełnienie wyekwipowania, stosuje się odpowiednio przepis lit. a) art. 16.

§ 7. (1) Wypłata dodatku na uzupełnienie wyekwipowania ulega w całości zawieszeniu w przypadkach przewidzianych w art. 50 ust. 1, 53 ust. 1 i 54 ust. 1.

(2) W przypadku uprawomocnienia się skazującego wyroku sądu I instancji w myśl art. 53 ust. 3, albo utrzymania w mocy wyroku sądu I instancji w myśl art. 54 ust. 3 lit. a), jak również w przypadku uznania nieobecności w jednostce albo na stanowisku za nieusprawiedliwioną (art. 50 ust. 3), traci zasądzony (skazany) prawo do zawieszzonego dodatku na uzupełnienie wyekwipowania. We wszystkich innych przypadkach zakończenia wszczętego postępowania karnego lub w przypadku uznania nieobecności w jednostce lub na stanowisku za usprawiedliwioną, następuje wypłata tego dodatku.

§ 8. Po otrzymaniu jednorazowej kwoty na przemundurowanie (art. 11 ust. 3) przysługuje roczny dodatek na uzupełnienie wyekwipowania po upływie 2 lat, licząc od dnia powstania prawa do otrzymania jednorazowej kwoty na przemundurowanie, przy odpowiednim stosowaniu przepisów § 6 ust. (2).

§ 9. Oficerowie, pozostający w stanie nieczynnym z zachowaniem uposażenia, otrzymują roczny dodatek na uzupełnienie wyekwipowania w pełnym wymiarze, bez względu na wymiar pobieranego uposażenia.

§ 10. Dodatek na wyekwipowanie połowe otrzymują:

- a) oficerowie i chorążowie (równorzędni), wchodzący w skład formacji mobilizowanych i przeznaczeni do wyruszenia z tymi formacjami na obszar wojenny — w dniu bezpośrednio następującym po zarządzeniu mobilizacji;

- b) oficerowie i chorążowie (równorzędni) przydzieleni (wcieleni) na skutek ogłoszonej mobilizacji do formacji mobilizowanych i przeznaczeni do wyruszenia z tymi formacjami na obszar wojenny — w dniu zgłoszenia się w formacji;
- c) oficerowie i chorążowie (równorzędni) przydzieleni (wcieleni) do formacji zmobilizowanych, znajdujących się na obszarze wojennym — bezpośrednio po otrzymaniu polecenia wyruszenia na obszar wojenny.

Do art. 24 i 27.

§ 11. W skład uposażenia, według którego określa się wysokość odprawy, przysługującej żołnierzom zawodowym przy przeniesieniu do rezerwy lub pospolitego ruszenia, oraz ryczałtu na pokrycie kosztów pogrzebu żołnierzy zawodowych zmarłych w służbie czynnej, wchodzi:

- a) uposażenie z art. 5,
- b) dodatki służbowe (art. 7),
- c) dodatki lokalne (art. 8),
- d) dodatki aeronautyczne (art. 10),
- e) dodatek wyrównawczy (art. 12),

w wysokości przysługującej ostatnio przed przeniesieniem do rezerwy lub pospolitego ruszenia, albo przed zgonem.

Do art. 36, 38, 40 i 41.

§ 12. Normy oraz sposób bezpłatnego zakwaterowania podoficerów i szeregowców, pełniących obowiązkową służbę czynną, nadterminowych, podchorążych nie będących żołnierzami zawodowymi tudzież zakwaterowanie przejściowe w naturze dla oficerów i chorążych (równorzędnych) rezerwy, powołanych na ćwiczenia wojskowe lub na dodatkowe ćwiczenia wojskowe poza miejsce swego zamieszkania, określa się według przepisów ustawy z dnia 15 lipca 1925 r. o zakwaterowaniu wojska w czasie pokoju (Dz. U. R. P. Nr 97 poz. 681).

§ 13. Podchorążowie nie będący żołnierzami zawodowymi, otrzymują żołd, przewidziany dla podoficerów i szeregowców, pełniących obowiązkową służbę czynną, według norm następujących:

- 1) w wojsku:
  - a) na pierwszym roczniku nauk w okresie podstawowego wyszkolenia żołnierskiego — żołd szeregowca;

- b) na pierwszym roczniku nauk po ukończeniu okresu podstawowego wyszkolenia żołnierskiego — żołd plutonowego;
  - c) na drugim roczniku nauk — żołd sierżanta;
  - d) na trzecim i następnych rocznikach nauk — żołd starszego sierżanta;
- 2) w marynarce wojennej:
- a) w pierwszym roku nauki przed uzyskaniem tytułu podchorążego — żołd marynarza z poboru; począwszy od chwili uzyskania tytułu podchorążego — żołd bosmanmata;
  - b) w drugim roku nauki — żołd bosmana;
  - c) w trzecim i w następnych latach nauki — żołd starszego bosmana.

§ 14. W przypadku, gdy żołd związany z posiadanym przed wstąpieniem do szkoły stopniem wojskowym jest wyższy od żołdu, przewidzianego w § 13, podchorąży pobiera żołd związany z posiadanym rzeczywistym stopniem wojskowym.

§ 15. (1) Podoficerowie i szeregowcy zawodowi, pełniący służbę w charakterze podchorążych, mogą korzystać w czasie tej służby z wyżywienia z kotła za zapłatą równowartości pieniężnej należności żywnościowej, według której są żywieni, z dodatkiem 10% w stosunku do tej równowartości tytułem kosztów przyrządzenia strawy.

(2) Wysokość opłat za zakwaterowanie w naturze podoficerów i szeregowców zawodowych, pełniących służbę w charakterze podchorążych, normuje się według przepisów ustawy z dnia 15 lipca 1925 r. o zakwaterowaniu wojska w czasie pokoju (Dz. U. R. P. Nr 97 poz. 681).

Do art. 46.

§ 16. (1) Oficerowie i chorążowie (równorzędni), powołani do służby czynnej w czasie wojny, mobilizacji lub zarządzeniem Rady Ministrów, o ile bezpieczeństwo Państwa tego wymaga, jak również podchorążowie rezerwy i podoficerowie mianowani w tym czasie podporucznikami rezerwy lub chorążymi rezerwy (równorzędnymi) otrzymują przy powołaniu lub mianowaniu wyekwipowanie w na urze, określone obowiązującymi wojennymi tabelami należności mundurowych dla właściwych broni lub służb.

(2) Prawa do wyekwipowania w naturze (ust. (1), nie posiadają jednak ci oficerowie i chorążowie (równorzędni), którzy otrzymali już jednorazową należność pieniężną na wyekwipowanie lub zastępujące tę należność wyekwipowanie w naturze. Mogą oni jednak otrzymać z zapasów wojskowych za zapłatą według obowiązującego cennika wyekwipowanie, określone wojennymi tabelami należności mundurowych dla właściwych broni i służb.

(3) Jeżeli jednak wymienieni w ust. (1) oficerowie i chorążowie (równorzędni) otrzymali tylko niektóre przedmioty wyekwipowania lub ich równowartość pieniężną — otrzymują przy powołaniu lub mianowaniu te przedmioty wyekwipowania, określone wojennymi tabelami należności mundurowych dla właściwych broni i służb, których jeszcze nie otrzymali.

(4) Przepisy §§ 3—9 stosuje się odpowiednio.

Do art. 51 — 54 w związku z art. 11 i 28.

§ 17. (1) Uposażenie posiadanego stopnia, zmniejszenie do $\frac{3}{4}$ w myśl art. 51, lub do połowy w myśl art. 52, wymierza się od należności, określonych na zasadzie art. 5 i 12.

(2) Poza zmniejszonym uposażeniem lub żołdem zachowują oficerowie i chorążowie w przypadkach przewidzianych w art. 51 ust. 1 i 52 prawo do dodatku na uzupełnienie wyekwipowania, ponadto w przypadkach przewidzianych w art. 51 ust. 1, 52 i 53 ust. 1 i 4 zachowują żołnierze prawo do świadczeń następujących:

- a) prawo do ulg przy przejazdach państwowymi środkami komunikacyjnymi dla siebie i rodziny (art. 13 lit. b);
- b) prawo do pomocy lekarskiej dla siebie i rodziny (art. 14);
- c) oficerowie — prawo do korzystania ze świadczenia, przewidzianego w art. 13 lit. a);
- d) podoficerowie i szeregowcy, z wyjątkiem chorążych, oraz podchorążowie prawo do umundurowania w naturze (art. 11, 35 i 38); podoficerowie i szeregowcy, pełniący obowiązkową służbę czynną, nadterminową i podchorążowie zachowują nadto prawo do wyżywienia oraz zakwaterowania w naturze (art. 34, 36 i 38).

(3) W przypadkach przewidzianych w art. 54 ust. 1 zachowują żołnierze prawo do świadczeń wyszczególnionych w ust. (2) lit. a), b) i d) paragrafu niniejszego.

§ 18. (1) Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

(2) Równocześnie traci moc obowiązującą rozporządzenie Ministra Spraw Wojskowych z dnia 20 stycznia 1934 r. w sprawie wykonania rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 28 października 1933 r. o uposażeniu wojska (Dz. U. R. P. Nr 8 poz. 68).

Minister Spraw Wojskowych:
Kasprzycki

+ Józef Garliwa

Biskup Polowy Wojsk Polskich.

W Warszawie, dnia 30 lipca 1937 r.

T R E Ś Ć.

Str

USTAWY, ROZPORZĄDZENIA I DEKRETY PREZYDENTA
RZECZYPOSPOLITEJ:

54. Dekret Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 12.III.1937 r. o służbie wojskowej oficerów	71
55. Obwieszczenie ministra spraw wojskowych z dn. 4.I.1937 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dn. 28.X.1933 r. o uposażeniu wojska	101

ROZKAZY MINISTRA SPRAW WOJSKOWYCH:

56. Rozporządzenie ministra spraw wojskowych z dn. 9.III.1937 r. w sprawie wykonania rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dn. 28.X.1933 r. o uposażeniu wojska i marynarki wojennej	127

Adres redakcji i administracji:

Warszawa, ul. Miodowa 26. Polowa Kuria Biskupia. Telefon 12-07-22.
Konto P.K.O 30.240.

Za redakcją: Ks. ALEKSANDER GOGOLIŃSKI-ELSTON, kapelan W. P.
